

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Erzsébetvárosi Dob Óvoda
1077 Budapest, Dob u. 95.
Telefon/fax: 06-1-342-5133
Honlap: www.dobovoda.hu
E-mail: dobovoda@gmail.com

Intézmény OM azonosítója: 034358	Készítette: Patai Edit Igazgató aláírása Ph.
Legitimációs eljárás	
A helyi szabályokat a szülői szervezet a Pedagógiai Programot véleményezte és támogatja annak megvalósítását. Barta Judit Szülői közösség nevében	
A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a Szervezeti és működési Szabályzat tartalmáról a tájékoztatást megkapták. Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében Kovács Éva Anna	
Az Erzsébetvárosi Dob Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát a Fenntartó Önkormányzat Képviselő-testületének Művelődési, Kulturális és Szociális bizottsága a/2025. (.....) számú határozatával jóváhagyta. Fenntartó képviselőjében Niedermüller Péter polgármester Ph	
Hatályos: 2025. 09. 01.	A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.dobovoda.hu
Módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Verzió szám: 11/2025	Készült: 1 eredeti példány Budapest, 2025. 05. 15. 1077 Budapest, Dob u. 95.
Iktatószám: 18-171/2025-D	

ERZSÉBETVÁROSI DOB ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A Differenciált Óvodai Bánásmód – D.O.B. Program a „Kell és a Lehet között”
(írta Dr. Hűvös Éva) – a továbbiakban D.O.B. Program átvétele

TARTALOMJEGYZÉK

ÓVODÁNK ADATAI.....	6
ÓVODÁNK TÖRTÉNETE	7
HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL - SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK.....	9
HUMÁN ERŐFORRÁSAINK	9
NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK	10
PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEINK.....	11
1. DIFFERENCIÁLT ÓVODAI BÁNÁSMÓD	11
2. A FELNÖTTEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE	11
NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATAI	12
ÓVODAKÉPÜNK	12
GYERMEKKÉPÜNK	13
FELNÖTTKÉPÜNK	13
SZAKEMBEREK A D.O.B.-BAN	14
A PSZICHOLÓGUS KOMPETENCIÁJA.....	14
A LOGOPÉDUS KOMPETENCIÁJA.....	15
A FEJLESZTŐ PEDAGÓGUS KOMPETENCIÁJA.....	15
NEVELÉSI ESZKÖZEINK	16
KAPCSOLATÉPÍTŐ KOMMUNIKÁCIÓ	16
MIRE VAGY KIRE KÍVÁNCSI AZ ÓVÓNŐ?.....	17
MIRE VAGY KIRE FIGYEL AZ ÓVÓNŐ?	17
MIRŐL ÉS HOGYAN GONDOLKODIK AZ ÓVÓNŐ?	17
HOGYAN BIZTOSÍTJA AZ ÓVÓNŐ A CSOPORTBAN AZ ALAPVETŐ NYUGALMAT?.....	18
MI AZ, AMIT A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK AD A GYERMEKNEK?	18
MI AZ, AMIT A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK AD A FELNÖTTNEK?	21
GYERMEKEK A HÉTKÖZNAPOKBAN	21
A FELNÖTT FELADATAI.....	24
AZ ÓVODA ISKOLA ELŐKÉSZÍTŐ SZEREPE ÉS LEHETŐSÉGEI A D.O.B.-OS SZEMLÉLET KERETEIN BELÜL.....	27
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	28
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK.....	29
A) KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK	29
B) HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HELYZETŰ GYERMEKEK.....	30
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	31
A) JÁTÉK, MINT A GYERMEK LEGALAPVETŐBB TEVÉKENYSÉGE	31
B) GYÚJTÓGETÉS ÉS HELYZETEK - RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	32
C) LEHETSÉGES ÉLMÉNYEK, HELYZETEK - A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	32
D) KOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, HELYZETEK - VERSELÉS, MESÉLÉS	33
E) MOZGÁS ÉS HELYZETEK	34
F) ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC	35
G) TÁRGYAK, ESZKÖZÖK, ANYAGOK.....	36

H) JÁTEKOK ÖNÁLLÓ VAGY TÁRSAS HASZNÁLATA - A TEVÉKENYSÉGEKBEN	
MEGVALÓSULÓ TANULÁS	36
I) MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	37
 A FOLYAMATKÖVETŐ NAPLÓ	38
HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK	43
A GYERMEKEK ÉLETÉBEN	43
A FELNÖTTEK ÉLETÉBEN	45
 INFORMÁCIÓÁRAMLÁS, KAPCSOLATOK	46
AZ INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FÓRUMAI, TARTALMA, RENDSZERESSÉGE	46
KÜLSŐ, BELSŐ KAPCSOLATOK RENDSZERE	47
 A KOMPETENCIA ALAPÚ ÓVODAI PROGRAMCSOMAG TERÜLETEI A	
 PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKBAN	49
 NEVELÉST SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, JÁTEKOK IGÉNYE	53
KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOMJEGYZÉK	61
VIDEOFILMEK A D.O.B. RENDSZERRŐL ÉS AZ AKTÍV NEVELÉS	
SZEMLELETÉRŐL	61
SZAKIRODALOM	62
MELLÉKLETEK	63
ÚTRAVALÓ	
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	66

„A gyermekeket - tekintet nélkül fajra, bőrszínre, nemre, nyelvre, vallásra, a szülők nemzeti vagy szociális származására, politikai meggyőződése, vagyoni, születés vagy egyéb körülményekre – megilleti a jog, hogy boldog gyermekkort éljenek. Valamennyi gyermeknek joga van egészséggel felnőni.”

A gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény

New York, 1989. november 20.

ÓVODÁNK ADATAI

Neve: Erzsébetvárosi Dob Óvoda

Címe: 1077 Budapest, Dob u. 95.

Fenntartója: Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzat

Címe: 1073 Budapest, Erzsébet krt. 6.

Az intézmény jellege alapján: köznevelési intézmény

Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója alapján: önállóan működő

Alapító okirat száma: 4/12-TNY-679088, mely 2024. 02. 20-tól hatályos

Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata Képviselő Testületének határozata alapján.

Alapfeladat megnevezése: köznevelési feladat, ezen belül óvodai nevelés, és a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

Államháztartási szakágazati besorolása: 851020 Óvodai nevelés

Alaptevékenységek:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

Az intézmény igazgatója: Patai Edit igazgató

A programot elfogadja: Nevelőtestület

A programot jóváhagyja: Fenntartó

ÓVODÁNK TÖRTÉNETE

Erzsébetváros, és benne a Dob u. 95. sz. alatti Óvoda több mint 100 éves múltra tekint vissza. Ez Budapest legsűrűbben lakott területe, egyik leghátrányosabb helyzetű része fővárosunknak. Voltak olyan évek, amikor óvodánk kihasználtsága 130% volt. Az utóbbi években a demográfiai hullámvölgy az új jelentkezők számának csökkenésében is megtapasztható. Az óvoda környezetének körülményei lényegesen nem változtak az elmúlt években, ez tükröződik az óvodát igénybevevő családok életében is:

- a lakáskörülmények nem változtak,
- a munkanélküliség növekedett,
- emelkedett a segélyt, egyéb támogatást igénybevevők aránya,
- nehezíti munkánkat a magasan kvalifikált, illetve az alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekeinek integrálása.

Munkánk eredményességét jelzi, hogy a főváros kerületeiből megkeresnek bennünket szülők és szakemberek, hogy fogadjuk be a „különös gyermekeket”. Erzsébetváros egyik rejtett kincstárát azok a felnőttek jelentik, akik az egyéni bánásmód szemléletével fogadják és nevelik a sokféle gyermeket.

Óvodánkban 1980-ban kutató-fejlesztő munka indult, melyet Dr. Húvös Éva, az ELTE Fejlődés- és Neveléslélektan Tanszékének tanársegéde végzett. A hagyományos pedagógiai-pszichológiai eljárások helyett természetes élethelyzeteket megőrző dokumentálási módszereket dolgozott ki. A pedagógiai, pszichológiai terepmunka tartalma az évek folyamán fokozatosan bővült, a D.O. B. (Differenciált Óvodai Bánásmód) program kidolgozásával gazdagodott.

A műhelymunka lényege: a pedagógiai, a pszichológiai és a filozófiai ismereteket kapcsolja össze a 3-7 éves gyermekek óvodai lehetőségeivel.

Műhelymunkánkról számos írás, film, fénykép, oktatáscsomag készült. A DOB Óvoda fokozatosan képzési bázissá vált. Magyarországon és külföldön sok hasonló gondolkodású szakemberrel találkoztunk, tapasztalatokat cseréltünk. Az együttműködés során mindannyian gazdagodtunk. Így vált önfejlesztővé és a prevenció gyakorlati modelljévé a D.O.B. program.

Az OKI 1995-ben felkérte Dr. Húvös Évát, hogy a Program- és Tantervi Adatbank részére összegezze a Dob utcai terepkutatást. Így született meg a D.O.B. - Program a Kell és a lehet között (írta Dr. Húvös Éva). Ez a program tartalmazza Dr. Húvös Éva és a nevelőtestület elméleti, gyakorlati tudását.

Pedagógiai programunkat – mely a D.O.B. program átvétele – a Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő- testülete az 1999. május 20-i ülésén a 392/1999.V.20./ számú határozatában először hagyta jóvá.

2017. áprilistól az Oktatási Hivatal Bázis Intézményeként működünk.

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve (Oktatási Hivatal 2020)
- szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekeket, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmódhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023 (VIII.30.) kormányrendelet a pedagógus új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményéről
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet (közzétételi lista)
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 363/2012 (XII.17.) Korm. rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Oktatási Hivatal kiadványai:
 - **Önértékelési kézikönyv óvodás számára**
 - **Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodás számára**
 - **Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Ped. I. és Ped. II. fokozatba lépéshez**
 - **Útmutató a mesterpedagógus fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz**
 - **Útmutató a kutatótanár fokozatot megcélzó minősítési eljáráshoz**

HELYZETKÉP ÓVODÁNKRÓL SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló köznevelési intézménye. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A nevelés a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, az óvodapedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára. Az óvoda fenntartója a Budapest VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzata. Gazdaságilag részben önálló. Az előirányzatok felett részjogkörrel rendelkezik, a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központtal együttműködve látja el feladatát. Óvodánk épülete több mint 100 éves lakóépület, amelyet 1950-től folyamatosan alakítgat a fenntartó, gazdasági lehetőségeihez mérten. A férőhelyek száma 101 fő. Ez azt jelenti, hogy egy-egy csoportszobában egy gyermekre kb. 2m² jut. Ez a kisgyermek fejlődése szempontjából nem egészséges, ennek ellenére a belépő nyugodt, aktívan játszó gyermekeket talál. Egy udvaron, és 1 torna helyiségnek kialakított helyiségben (átjáró, közlekedő) kell megoldanunk 101 gyermek mozgási lehetőségét, ezért is folyamatosan, kiemelten fontos számunkra, hogy a Fenntartó támogatásával esélyt teremtsünk udvarunk állagának megóvására, és a térbővítés lehetőségére. Külön, csoportok számára kialakított speciális tevékenykedtetéshez felszerelt helyiségeink a Só-szoba (szenzoros fejlesztést biztosító eszközök), illetve a Média szoba (ügyeleti helyszínen túl a műveltségterületek és az informatikai lehetőségek tárháza).

Humán erőforrásaink státuszszáma: 24 fő

20 fő köznevelési foglalkoztatott és 4 fő köznevelési dolgozó

Igazgató	1 fő
Óvodapedagógus	10 fő
Fejlesztő pedagógus	1 fő
Óvodatitkár	1 fő
Óvodai dajka	5 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Óvodapszichológus	1 fő
Technikai segítő	4 fő
Logopédus	1 fő - A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VII. Kerületi

Tagintézménye, - mint a munkáltatói jogkör gyakorlója

Gyógypedagógus (kerületi alkalmazású, utazó) SNI státusztól és diagnózistól függően

Fontos számunkra, hogy időnként felmérjük lehetőségeinket. Meglévő eszközeinket megpróbáljuk változatosan felhasználni. Elsősorban megfelelő és szép környezetet kívánunk kialakítani a gyermekek csoportszobai és csoportszobán kívüli életéhez. Az udvaron és a

szobában is esztétikailag megfelelő eszközöket, változatos „miből-mit” tárgyakat kínálunk. Az eszközvásárlások előtt figyelembe vesszük, hogy a játszás feltételeihez, valamint az egyéni és mikrocsoportos fejlesztésekhez más-más eszközökre van szükség. Az óvodapedagógus a gyermekek igényeiből fakadóan is, élve módszertani szabadságával, bővítheti a csoport eszközrendszerét. Egy-egy, folyamatában mindig bővülő játékszituáció sokszor különleges eszközöket, anyagokat igényel. A lehetőség megteremtéséhez tartozik, hogy mindenből elegendő, a gyermek által is elérhető eszközök legyenek a csoportszobában. Meglevő tárgyi lehetőségeinket aktív pályázat írással is törekszünk bővíteni. Óvodánk a kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásához biztosítja a szükséges specifikus játékokat, tájékozódást segítő eszközöket, berendezéseket.

NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK

- Alapelveink -

10 (DB) PARANCSOLAT A PEDAGÓGIAI PROGRAMHOZ

- 1. Nézd úgy a gyermeket, mint egyszeri és megismételhetetlen csodát!**
 - Minden gyermeknek vannak felszínre hozható értékei. A felnőtt megfigyeléssel és a gyermek érdeklődésének megfelelő lehetőségek biztosításával tudja ezt megvalósítani.
- 2. Folyamatosan figyeld a gyermekek jelzéseit!**
 - Az így szerzett ismereteink alapján tervezhetjük a differenciált fejlesztést.
- 3. Fogadd el a család másságát, bízzál benne!**
 - Csak együttműködve, egymást kiegészítve tudunk hatásosan nevelni.
- 4. Építs a meglévőre!**
 - Csak a meglévő alapokra tervezhető a differenciált bánásmód, a fejlesztés.
- 5. Ne siess, és ne sietess!**
 - Bízunk abban, hogy a gyermek és felnőtt a maga egyéni tempójában képes a fejlődésre. Metakommunikációkkal ezt közvetítjük a gyermekek és a család felé.
- 6. Türelmesen várd ki, míg a gyermek közeledik!**
 - Mindenkinek szüksége van időre a tájékozódáshoz, joga van befolyásolni közeledésének módjait.
- 7. Mutass példát megszólíthatóságból!**
 - A gyermek érezze, hogy fontos nekünk, bármikor számíthat ránk.
- 8. Adj lehetőséget a gyermek változatos aktivitására!**

- Figyelembe véve a közösen kialakított kulturált együttélés normáit találja meg saját érdeklődésének irányát.

9. Ne feledd, hogy a Szülő is Ember!

- Minden szülő a legjobbat szeretné gyermekének. Együttműködésünk kölcsönösen befolyásolja a gyermekkel való bánásmódot.

10. Tiszteld a játszó gyermeket!

- A játék a gyermek számára az a természetes tevékenység, melyben érzelmi élete gazdagodik, fantáziája színesedik, ismeretei gyarapodnak és elmélyülnek – vagyis személyisége folyamatosan alakul.

PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEINK

1. A Differenciált Óvodai Bánásmód

A felnőttek közös célja: a gyermekek önállóságának és együttműködésének elősegítése. Lehetőséget adunk tehát arra, hogy minden olyan tevékenységet önállóan végezhesse, amelyre már eléggé érettek: játék, tanulás, önkiszolgálás, döntéshelyzetek.

Óvodánkban a nevelés legfontosabb eszköze a tartós, elmélyült szabad játék. A gyermek tapasztalatait, érzelmeit és vágyait elsősorban tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a nevelés teljes időtartama alatt biztosítani kell a gyermeki tevékenység szabad kibontakozásának lehetőségét párhuzamos tevékenységek által.

A játék során fejlődik a gyermek érzelmi élete, képzelete, gondolkodása, könnyebbé válik számára a közösségben való eligazodás, az alkalmazkodás, kapcsolatteremtés társaival és a felnőttekkel. Nem sűrgetjük a gyermekeket, saját tempójuk szerint végezhetik tevékenységeiket, egyéni szükségleteik szerint segítjük, fejlesztjük őket. Bízunk a társas élmények vonzerejében, természetes kíváncsiságukban, mozgáskedvükben, az örömmel és nyugodtan végzett tevékenységek fejlesztő hatásában. Figyelünk a gyermekekre, igyekszünk megérteni jelzéseiket. Ezek alapján tervezzük meg a további tanulás, fejlesztés folyamatát. Szavak nélkül és szóban is érzékeltetjük a gyermekek iránti bizalmunkat (képes rá, meg tudja tenni). A felnőttek az óvodai mindennapokban meghatározónak tartják a nyugalmat, a kampányjellegű tevékenységek, tömeges helyzetek elkerülését. Differenciáltan adunk lehetőséget az együttműködésre, tevékenykedésre.

2. A felnőttek együttműködése

Számunkra az értéket olyan autonóm felnőttek képviselik, akik a Pedagógiai Program szellemében cselekszenek, képesek differenciálni környezetükben. Fontos a megnyilvánulások, érzelmek hiteles

közvetítése, önkritikusan viszonyulnak munkájukhoz, azt állandóan ellenőrzik és értékelik. A kontrollrendszer érdekében a Folyamatkövető Naplót - le szabályozott forma szerint (meghatározott modulokat az oviKréta felületen) - következetesen, rendszeresen vezeti. A külső-belső szakmai értékelést és ellenőrzést nyitottan, együttműködően fogadja, és él a folyamatos szakmai képzés, önképzés lehetőségével. A felnőttek a kölcsönös megbecsülés és tisztelet jegyében alakítják partnerkapcsolataikat, egységes nevelői közösséget alkotva, törekedve optimista jövőkép közös formálására.

NEVELÉSÜNK CÉLJA, FELADATAINK

ÓVODAKÉPÜNK

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk a családi nevelés a kiegészítője. A szociális tanulás folyamatában – a családdal együtt – segítjük a személyesen differenciálódó önállóság és együttműködés fejlődését, a hátrányok kiegyenlítését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Az óvodában, miközben az teljesíti funkcióit a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Nevelésünk célja a differenciált óvodai bánásmód megvalósítása. Ez olyan humanisztikus értelmezése a kisgyermeknevelésnek, mely a gyermek és a felnőtt autonómiájára, személyiségi jogaira, a fejlődésben való hitre és bizalomra, az egyéni kompetenciára épül. Közös érdekünk az önálló, autonóm személyiség megalapozása – a szociális érzékenység, esélyteremtés figyelembevételével. Ezzel előkészítjük, hogy a jövőben aktívan részt vegyen élettörténetének alakításában. Óvodánkban a pedagógusok az autonóm játékközpontú életmód és a természetes kommunikációs háló kialakítására törekszenek. A játszást a gyermek természetes, korsajátos, és globális érési, tanulási aktivitásaként értelmezzük.

Feladatunk, hogy az Én – Te – Ő - Mi tudat fejlődési periódusának szakszerű keretet biztosítsunk. Ez a keret a személyes kontaktusból, a kényszermentes együttműködésből és az ezekhez módszertanilag kapcsolódó értékekből áll. Törekszünk ezen kapcsolatok értékorientált alakítására.

A más nemzetiséghez tartozó/hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A pedagógus feladata, hogy lehetőséget biztosítson a különböző anyanyelvek és kultúrák megismerésére, elfogadására. Ezen gyerekeknél kiemelt figyelmet és feladatot jelent a magyar nyelvre való érzékenyítésük.

GYERMEKKÉPÜNK

A szemléletmód alapját képező kiváras és bizalom stratégiájának határozott, tudományosan megfogalmazott gyermekképe van. Ebben a gyermekképben minden gyermek figyel, kérdez, aktív, önállóan tájékozódik, ki tudja fejezni igényeit, örömet, bánatát, erőfeszítését. A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, mással nem helyettesíthető individuum, a gyermekben meglévő alapokra építve tervezzük a differenciált, egyéni fejlesztését. Elsősorban erre építenek pedagógusaink, törekedve, hogy minden gyermek magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Az esélyteremtés, a szociokulturális háttérből faladó különbségek kezelése valamennyi testületi tag feladata a saját kompetenciáján belül. Törekszünk annak elérésére, hogy a gyermek óvodába kerüléstől az iskola kezdésig elérje azt az állapotot, hogy autonómiája kiteljesedjen, személyisége az iskolaérettségi fejlettségi állapotnak megfeleljen.

Óvodásainknak joguk van ahhoz, hogy különbözőek legyenek „tekintet nélkül fajra, bőrszínre, nemre, nyelvre, vallásra, a szülők nemzeti vagy szociális származására, politikai meggyőződése, vagyoni, születési vagy egyéb körülményekre. Valamennyi gyermeket megilleti a jog, hogy boldog gyermekként éljen, és egészségben felnőjön”. Különbözőek lehetnek kapcsolataik kialakításában és autonómiájuk mértékében is. Így minden egyén az óvodában részese és irányítója lehet saját élettörténetének.

A gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény
New York, 1989. november 20.

Ennek érdekében biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó/ hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek az önállóság megőrzését, ápolását, erősítését, az multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét az egyenlő hozzáférés biztosítását.

FELNŐTTKÉPÜNK

Munkatársaink olyan autonóm felnőttek, akik önállóan cselekszenek, képesek differenciálni környezetükben. Alkotómunkájukban érzelmeiket értelmes egyensúlyban tartják. Megnyilvánulásaik, érzelmeik hitelesek a felnőttek, gyermekek számára. Az itt dolgozó felnőtt önkritikusan viszonyul saját munkájához, azt állandóan ellenőrzi és értékeli. A külső és belső szakmai értékelést és ellenőrzést nyitottan, együttműködően fogadja. A felnőttek a kölcsönös megbecsülés és tisztelet jegyében alakítják kapcsolataikat, ezáltal egységes nevelői csapatot alkotnak.

A felnőtteknek igénye van az élethosszig tartó tanulásra (ön- és továbbképzésre). Az ötéves továbbképzési ciklusok alatt 120 kredit teljesítése tartalmi kötelező és választható képzésekből valósul meg. Egyéni igények, jogszabályi előírások szerint kapcsolódnak be a pedagógus előmeneteli rendszerébe, a külső, belső szakmai ellenőrzések folyamatába az óvodapedagógusok, illetve a pedagógiai munkát segítő, amennyiben pedagógus végzettséggel rendelkeznek. A pedagógus kompetenciák közül kiemelt hangsúlyt kap a szakmai fejlesztő munkában a digitális és fenntarthatósági attitűd fejlesztése, képzésen ismeretek elsajátítása.

SZAKEMBEREK A D.O.B.-BAN

A pszichológus kompetenciája

D.O.B program, mint pszichológiai, pedagógiai, filozófiai alapokon nyugvó preventív szemléletű pedagógiai program, kiemelten épít a pedagógiai pszichológus, történetesen az óvodapszichológus folyamatos jelenlétére, segítő, szakmailag támogató team-ben való együttműködésére. A nevelőtestület szerves része a belső műhelymunkában, a belső-külső szakemberekkel való hatékony együttműködésben.

Feladata:

- Team-ben együttműködés az óvodapedagógusokkal, családokkal, szakemberekkel.
- Minden tevékenység megkezdése előtt és közben – **a gyermek jogait tiszteletben tartva** – köteles konzultálni a szülőkkel, illetve a gyermek jogi képviselőjével (írásos nyilatkozat beszerzése).
- Az óvoda dolgozói és a külső partneri kapcsolatok között zajló társaslélektani folyamatok gondozása.
- A pedagógusok problémamegoldó készségének, kreativitásának segítése.
- A pszichés terhelések aránytalanságainak feltárása, ill. megelőzése akár felnőtt, akár gyermek esetében.
- Rendszeres megfigyelések végzése, elemzése az óvodapedagógusokkal, amennyiben szükséges egy-egy pedagógus vagy gyermek esetében személyre szóló eljárást is kidolgozhat.
- Együttműködik a gyermekvédelmi megbízottal az esélyteremtési feladatokban.
- Állást foglal a diszharmonikusan fejlődő gyermekek integrációjára vonatkozóan, de még szélsőséges esetben is csak kb. ötéves kora körül mérlegelje külső szakember bevonását – részese a hátránykompenzációs folyamatoknak.

- Rendszeresen olvassa, és munkájához felhasználja a Folyamatkövető Naplót.
- Saját szakterületéről a programunkhoz kapcsolódó információkkal látja el az óvodát.
- Teamet alkot a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, valamint az óvodapedagógusokkal. A team szemlélet a pedagógiai dokumentációkban is realizálódik.

A logopédus kompetenciája

- A gyermekek érdekében ismeri programunk szemléletmódját.
- Fejlesztő munkája megkezdése előtt – a **gyermekek jogait védve** – egyeztet a családdal, írásos beleegyezésükkel foglalkozik a gyermekkel.
- A gyermek globális tanulásából és kommunikációs motiváltságából kiindulóan végzi fejlesztő munkáját.
- Folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, pszichológussal, fejlesztő pedagógussal, szülőkkel, speciális intézményekkel.
- Saját szakterületéről a programunkhoz kapcsolódó információkkal látja el az óvodát.
- A gyermekek fejlesztéséhez rendszeresen használja a Folyamatkövető Naplót.
- Egyéni és mikrocsoportos fejlesztéssel végzi munkáját.
- Teamet alkot az óvodapszichológussal, a fejlesztő pedagógussal, valamint az óvodapedagógusokkal. A team szemlélet a pedagógiai dokumentációkban is realizálódik.

A fejlesztő pedagógus kompetenciája

- Ismeri az intézmény Pedagógiai Programját, szemléletmódját, intézményi munkatervét, ehhez igazítja fejlesztő tevékenységét.
- Feltárja a tanulási nehézségekkel küzdő ép intellektusú gyermekek problémáit.
- Fejlesztő munkája megkezdése előtt a **gyermek jogait védve** – egyeztet a családdal (írásos nyilatkozat beszerzése).
- Bevonja a szülőt és a pedagógusokat a fejlesztő munkába.
- Nevelési év eleji képességszűrés eredményét összeveti év végi visszaméréssel, és ez demonstrálja a fejlődés mértékét.
- Saját szakterületéről a programhoz kapcsolódó információkkal látja el az óvodát.
- Kiegészíti a csoportban folyó tehetséggondozást.
- Egyéni és mikrocsoportos fejlesztéssel végzi munkáját.

Teamet alkot az óvodapszichológus, a logopédus, a fejlesztő pedagógus, valamint az óvodapedagógusok (SNI gyermekeknél a gyógypedagógus). A team szemlélet a pedagógiai dokumentációkban is realizálódik. A TEAM munkába szükség esetén más külső szakembereket is bevonunk. Fontos, hogy a családok érezzék, hogy a különböző szakemberek együttműködése és az ő segítségük a gyermekük érdekeit szolgálja (különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre és szüleire is). Ehhez változatos fórumokat biztosítunk: fogadóórák, szülői beszélgetésekre való meghívásuk, szakmai cikkírásuk lehetőségének biztosítása, konzultációk.

NEVELÉSI ESZKÖZEINK

Kapcsolatépítő kommunikáció

A nevelési légkör egésze – az intézmény stabilitása, a felnőttek kommunikációja és nyitottsága, a gyermekekre irányuló figyelem és a velük történő cselekvések tartalma – határozza meg az alapbiztonságot. Mindez egyénileg is differenciált lehetőségeket ad ahhoz, hogy a játszás valóban sokszínűvé válhasson. Ez adja a belső szabadságot – a kezdeményezést, a felhalmozás lehetőségét – minden gyermeknek. Az **autonóm játékközpontú életmódban** változatosak a kommunikációs eszközök. A tér, az érzelmi távolság és a 2-3-5 fős szituációk kölcsönös szabályozása határozza meg a **kapcsolatépítő kommunikáció** jellegét. A felnőtt nevelési eszközként használja a finom jelzéseket, a gyengéd mozdulatokat, hanglejtését, a változatos nyelvi fordulatokat, a humort vagy éppen a határozott elvárást. Ezeket a változatos és differenciált jelzéseket használja az elismerés és elmarasztalás kifejezésére. A játékhelyzetek, és az együttlét gazdagítása érdekében a pedagógus néha csak kérdez, alkut köt; néha megfogalmazza a gyermekek reakcióit. **Kifejezi, vagy érthetően megmondja, ő maga mit, miért csinál**, mintát ad. Módszertani kultúrájával arra törekszik, hogy a gyermekek játékhelyzetét, kezdeményezését vagy éppen mozdulatait személyes kontaktusban segítse, kiegészítse. A pedagógus, ha kezdeményez, az általa befolyásolt tevékenységben lehetővé teszi a részvételt. Segít, ha szükséges, **elismeri az erőfeszítést**, szabályt közvetít. A szituációk, és a kapcsolatok nyitottságát szolgálja a kommunikációban megnyilvánuló alku, csere vagy kompromisszum a felnőttek és/vagy a gyermekek között.

Alapvető a mikroszituációkban alkalmazott differenciált figyelem. Mind a gondozásban, mind a felnőtt egyéb tevékenységeiben elsődleges a válaszkészség és megszólíthatóság.

A programunkban fontos helyet foglalnak el a fejlesztés elemei:

- a felnőttek tapintatos, biztonságot nyújtó jelenléte,
- differenciált figyelemmel befolyásolt szituációérzékenysége,

- elfogadó, támogató attitűdje, mely modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Ezek alapozzák meg a szituációkban a nevelés eszközeinek tartalmát és stílusát. A kíváncsiság, a figyelem, a gondolkodás és a nyugalom, mint nevelési eszközök, és mint a szituációérzékenység alapvető elemei összefüggő rendszert alkotnak. Ez a rendszer, a felnőttek feladataival együtt, így tartalmazza a gyermekek várható fejlődési-fejlesztési mutatóit is.

Mire vagy kire *kíváncsi* az óvodapedagógus?

Elsősorban a személyes kontaktusok szituatív tartalmára, az egyének önállóságára. Állandóan tájékozódik, melyik gyermek mit és hogyan kezdeményez, utánoz, cselekszik. Próbálja megkülönböztetni és tiszteletben tartani a kapcsolatokban működő szimpátiát, az érdeklődés irányait. Várja a kérdéseket, és örül a bármilyen formában megjelenő érdeklődésnek. A felnőtt így közvetett módon elősegíti a gyermekek kíváncsiságának bővülését.

Mire vagy kire *figyel* az óvodapedagógus?

Elsősorban az egyének jelzéseire, a mikroszituációkban folyó cselekvések eszközeire, elérhetőségére, a megszólíthatóságára, vagy a válaszkészségre, mind a személyes, mind a tárgyi kontaktusokban. Differenciált figyelméből így alakulhat ki szituációérzékenysége. Az óvodapedagógus szakmai autonómiája döntéseiben realizálódik. Ő dönt, mikor legyen kívárró, segítő, kezdeményező, beavatkozó vagy lezáró. A felnőtt figyelme befolyásolja a gyermek figyelmének fejlődését.

Miről és hogyan *gondolkodik* az óvodapedagógus?

A játék és más cselekvések folyamatában összehasonlítja, vagy módosítja a feltételeket és a lehetőségek egyéni változatait. Átgondolja a „volt – van - lehet” szempontjai szerint a mikroszituációban történtek jelentését. Így próbálja felismerni a játék komplexitásában a lehetséges egyéni tanulás módját és tartalmát. Problémamegoldó módon analizálja a gyermekek tevékenységéhez szükséges szabadság fokozatait és az együttélés szokásjellegű határait. Rendszeresen felülvizsgálja saját kompetencia-határát. Elemzi és korrigálja saját viselkedését. Ennek érdekében felnőtt kapcsolataiban segítő szándékkal kritizál, és igényli is a kritikát.

Rendszeresen írja és használja a Folyamatkövető Naplót, ezt kollégájával rendszeresen, igazgatójával stb. időnként közösen elemzi. Feljegyzései segítik a folyamatos nevelőmunkában, valamint a munkatársakkal, illetve a családokkal folytatott konzultációkban, egyeztetésekben. A pedagógus tájékozódó - tájékoztató attitűdje segíti a gyermekek gondolkodásának, tanulásának felfedező jellegét.

Hogyan biztosítja az óvodapedagógus a csoportban az alapvető nyugalmat?

Elsősorban bízik a gyermekekben, ezért tudatosan vállalja az önállósághoz szükséges kockázatokat. Elfogadja, hogy a játék és az aktivitás jogával élő gyermekeknek tapasztalniuk is kell a rend-rendetlenség rugalmas határait. A felnőtt globális figyelme, megszólíthatósága biztosítja a 2-5 fős mikrocsoportok viszonylagos stabilitását, a játszáshoz szükséges eszközök, tér, szabad mozgás feltételeit. Megbízható, érthető támpontokat nyújt a viselkedéshez (pl.: előrejelzéssel, ígérettel, elhalasztott cselekvéssel vagy a gyermekek bizonyos kezdeményezésére való pozitív, illetve negatív reagálással). Ezeket egyezteteti kolléganőjével. Kerüli a gyermekek számára izgató élményeket, a kampánymunkát, a kapkodást. Konfliktushelyzetben – ha beavatkozik – az érzelmek értelmes egyensúlyát keresi. Úgy segít az egyik gyermeknek, hogy ne sértse meg a másikat. A kontaktusokban az óvodapedagógus az egyénnel érintkezik, nyugodt, lassú, differenciáltan odafigyelő marad. A felnőtt így mintát nyújt a kapcsolatokhoz az elmélyült, kiegyensúlyozott cselekvés kialakításához.

MI AZ, AMIT A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK AD A GYERMEKNEK?

a) Differenciálja az anyás-befogadás folyamatát

- ebben a gyermekek is befogadókká, aktív résztvevőkké lépnek elő.

Mi az, amit fontosnak tartunk?

- időt kap a gyermek és a családja arra, hogy az új környezetet, személyeket befogadja;
- időt kap a pedagógus, más szakember, a dajka, a csoportba járó gyermek az új csoporttárs elfogadására;
- joga van a gyermeknek: sírni, megfigyelni, saját tárgyat behozni, elkülönülni, folyamatos elválását szabályozni.
- Az óvodai beiratkozásra a szülőket a gyermekkel együtt várjuk. Amíg a szülő az igazgatóval beszélget, illetve az adatfelvétel történik, ugyanabban a helyiségben a gyermek ismerkedhet, játszhat az óvodapedagógussal. Tájékoztató szülői értekezletet tartunk.
- Szükség esetén fogadóórát kezdeményezünk, illetve lehetőséget adunk szülői kezdeményezésre is.

b) A családétől eltérő szakszerűen kialakított tárgyi környezetet (berendezés, változatosabb játéktárgyak, szokatlan anyagok).

Olyan biztonságos, tartós és változatos tárgyak veszik körül a gyermekeket, melyeket önállóan használhatnak, hozzáférhetőek (pihenéshez bármikor elővehető szivacsfektetők, alacsonyra szerelt mosdók, függönnyel ellátott gyermek WC).

A játszást, illetve a megismerést szolgáló, különböző módon használható játékok vagy funkció nélküli tárgyak állnak rendelkezésükre, **elérhető helyen**. A szobában és az udvaron stabil és mobil térelválasztók, kuckók biztosítják, akár hetekre is, a mikrocsoportos játszást, az odavitt saját vagy óvodai tárgyakkal folytatott cselekvést. A felnőtt fokozatosan segíti a biztonságos használatot igénylő cselekvések és tárgyak helyének megválasztását, sokszínű, önálló használatát (olló, tű, szerszámok, stb.).

- c) A családitól eltérő, távolságot változtató érzelmeket, a saját érzelmek megismerésének lehetőségét a gyermeki önkifejezésnek teret adva (idegen felnőttek, csoporttársak)

A távolságot változtató érzelmek megkövetelik, hogy a felnőtt érzelmei – öröme, bánata, indulatai – **hitelesek**, a gyermek számára érthetőek legyenek.

- d) Változatos kontaktusokat (családitól eltérő játék-, gondolkodási-, feladathelyzetekben).

Programunk az autonóm játékközpontú személettel és a kapcsolatépítő kommunikációval sajátosabb, szabadabb csoportdinamikai elemek működését teszi lehetővé. Az **önálló, aktív, biztonságos**, kiegyensúlyozott kapcsolathoz szokott gyermekek maguk bontják mikrocsoportokra a csoport egészét.

- e) Sokféle kommunikációs helyzetet, kapcsolatépítő technikákat (ő maga átéli a helyzetet, megfigyelheti, ami más gyermekkel történik, alku-csere-kompromisszum alkalmazása stabil felnőttel vagy gyermekkel, szimpátia-antipátia működése).

- f) Kultúrtechnikák megismerését, alkalmazását (meglévő és új ismeretek, eszközök kipróbálása, felnőtt tudása, kultúrtechnikák beillesztése a játékba).

- g) Megismerheti saját képességeit, **kompetenciáját**, gyakorolhatja azt (kezdeményezés, alkalmazkodás, egymástól és a felnőttől tanulás, mások kezdeményezésének vagy képességeinek megfigyelése, utánzása).

- h) Az önállóság, az együttműködés és a kockázat, az autonómia változatos gyakorlását (felnőtől független és a felnőttől, vagy más gyermektől függő cselekvésekben), a gyermeki önértékesítő törekvések mellett, a gyermeki önkifejezésnek teret adó szemlélet.

Az intézmény specialitásai:

- Csoportokban egész évben „nyitott ajtó”.
- Igény szerinti befogadási idő a családdal együtt.

- Szabad mozgáslehetőség, az udvaron, a torna helyiségben.
- Rendszeres só-szoba használat.
- Média szoba felnőtteknek és gyermekeknek.
- **Folyamatos információ a gyermekről a Folyamatkövető Napló alapján, fogadó óra keretében. Évente kétszer írásos tájékoztató a gyermek fejlettségéről.**
- A hátrányos helyzetű-, a halmozottan hátrányos helyzetű-, a különleges bánásmódot igénylő (BTM, SNI, tehetséges, felzárkóztatásra szoruló) gyermekek nevelését, továbbá az inkluzív-, az integrált-, a nemzetiségi/hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek felzárkóztatását, inkluzióját és a tehetséggondozást, alkalmazott pszichológussal, logopédussal, fejlesztő pedagógussal, szükség esetén a szociális szféra bevonásával.
- Bölcsőde-óvoda, óvoda-iskola **átmenetek támogatása.** Útravaló átadása iskolakezdéskor. Iskolaválasztás előtt Suli Dobbantó szervezése.
- Együttműködés a családokkal, figyelembe véve sajátosságaikat, szokásaikat.
- Folyamatos család-gondozás.
- Együttműködés az óvodai nevelést segítő intézményekkel.
- Felnőttek mesejátéka hagyományos ünnepeinken.
- Luca napi-, és húsvéti kézműves délután.
- Leendő óvodásaink számára - egész évben nyitott ajtó mellett – felajánljuk a betekintés lehetőségét (Babaszúr Nap).
- Volt óvodásaink számára - egész évben nyitott ajtó mellett – felajánljuk a betekintés lehetőségét (Dobos Torta Nap).
- A hátrányos helyzetű családok megsegítése érdekében évente egy-két alkalommal ruha, játék csere börze (Dob Tallér Nap).
- Az óvodapedagógus szakvizsgájának, képzettségének megfelelő tevékenység (külön tevékenység) belső és szülői igény szerinti szervezése.

A szülői szervezet kezdeményezésével, egyetértésével, lebonyolításával, felajánlásával:

- Színház-, kiállítás-, és Állatkert látogatás, kirándulás.
- Táborozás lehetősége.
- További szolgáltatások lehetősége, ha a feltételek adottak, és a gyermekekre irányuló differenciált bánásmódunk elveit nem sértik.

MI AZ AMIT A PEDAGÓGIAI PROGRAM AD A FELNŐTTNEK?

1. Azonosságra törekvő nevelési elvek alkalmazását.
2. Folyamatkövető Napló írását.
3. Szituációérzékenységet, empátiát.
4. Tudatos analizáló-szintetizáló tevékenységet.
5. Az új kollégák befogadásának, kivárásának segítségét.
6. Meglévő szakmai anyagaink összegyűjtését, hozzáférhetőségük biztosítását.
7. Belső képzést (filmkészítés, meglévő filmjeink elemzése, publikáció összegyűjtése, hozzáférhetőségének biztosítása, esetmegbeszélések, szakmai viták) – Szakmai munkaközösség keretein belül.
8. Hospitálási lehetőséget.
9. Lehetőséget ad esetmegbeszélésekre, a team-munkára – óvodapedagógus, óvodapszichológus, fejlesztő pedagógus, logopédus között – nevelési problémáink megoldásának, továbblépések hatékony keresésére.
10. Az előmeneteli rendszerben való továbbjutás lehetőségét (Ped. II., mester, kutató fokozatok), és jogszabályi kötelezőségét (Ped. I. fokozat).

GYERMEKEK A HÉTKÖZNAPOKBAN

A hivatalos nyitva tartáson belül a gyermekek érkezése és távozása a család életritmusához alkalmazkodik. A család és óvoda egyeztetett szokásai, szertartásai biztosítják a nyugodt érkezést és elválást (integetés az ablakból, rövidebb-hosszabb itt tartózkodás, szülő kikísérése az ajtóig).

A gyermeknek érkezése után ideje és joga van nyugodtan tájékozódni, saját ritmusa szerint kapcsolatot felvenni. Biztonságérzetét, vagy éppen csoportban kialakuló pozícióját befolyásolják az otthonról hozott tárgyak, élmények. A behozott tárgy, élmény maga is kezdeményezés, melyet a szakemberek is beépíthetnek a megismerés, a differenciálás szempontjaiba, a gyermeknek biztosított lehetőségekbe. Az egész napot, hetet átszövik a gyermekek ötletei, illetve a felnőtt által kezdeményezett tevékenységek, a gyermek fejlesztése, kommunikációs készség fejlesztése, mozgáskoordinálás, műveltséganyag bővítése, kultúrtechnikák megismerése, környezettudatos magatartás alakítása, **környezet megismerésére és védelmére nevelés**, kísérletezés differenciált módon. Óvodánkban lehetőség biztosított a gyermeki digitális képességek, attitűdök kibontakoztatására, illetve építő jellegű alkalmazására.

A gyermekekkel történő tevékenységeket kizárólag óvodapedagógus irányítja.

Programunk választási lehetőséget nyújt a cselekvésekben a szabad mozgásra, tekintettel annak egyéni egyensúlyteremtő hatására (udvari eszközök, épületben lévő eszközök), biztosítja

a harmónikus, összerendezett mozgás fejlődését, valamint a gyermek egészségének védelmét, edzését, óvását, megőrzését.

Rugalmas napirendünk viszonylagosan stabil időpontjai:

8 ⁰⁰ -9 ⁰⁰	folyamatos reggeli
9 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	fejlesztő, iskolaelőkészítő tevékenységek
10 ⁰⁰ -10 ¹⁵	mindennapos mozgás biztosítása
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	ebéd
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	pihenés
15 ⁰⁰ -15 ³⁰	folyamatos uzsonna

Fontos, hogy úgy szervezzük a gondozási tevékenységeket, hogy a gyermek ennek aktív résztvevője, befolyásolója legyen, eközben a felnőtt megismerteti vele az **egészséges életmód szokásait, szabályait**.

Fontos, hogy a gyermek a megkezdett tevékenységét siettetés nélkül, nyugodtan befejezhesse, s ezt a felnőttek tartásák tiszteletben. Amikor hazaindulnak, ha szeretnének, az óvodapedagógussal való megállapodás szerint választhatnak egy-egy játékot a csoportszobából, amit 1-2 napra hazavihetnek, otthon játszhatnak vele.

Egészségfejlesztés: a napirend adta kereteken belül

Célunk az, hogy az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés az óvodai évek során igényévé váljon, természetes teendői közé tartozzon, mely kiterjed a testi-lelki egészség szükségleteinek a területeire, valamint az egészségkárosodás megelőzésére. Az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a gyermek fejlődése tekintetében. Mely tanítható, fejleszthető.

Személyi higiéné:

- testápolás (fogápolás, tisztálkodási szokások, higiéniai szokások)
- öltözködés (időjárásnak megfelelő mozgáshoz kényelmes, saját dolgaik követése, váltóruha léte)
- pihenés (pihenőidő, nyugalom. kényelmes feltételek)
- környezeti higiéné (rend, rendezettség, tisztaságigény, hulladékkezelés, takarékoság-szemlélet, környezetvédelmi szemlélet / fenntarthatóság, a jó levegőre való igény).

Míndezzel a betegségmegelőzést szolgáljuk. Megfelelő szervezéssel ellensúlyozzuk a létszám adta esetleges kényszerhelyzeteket. Ez a gyermek testi szükségleteit, pszichoszomatikus biztonságérzetét szolgálja. Ezt segíti a délutáni pihenés időszaka, az egyes csoportokban kialakított szertartások is (saját játékkal alvás, rövid ideig könyvnézegetés, a pihenés utolsó szakaszában csendes könyvnézegetés).

Baleset megelőzés és elsősegély nyújtás:

Váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is védeni kell. Az óvodáskorú gyermekeknek életkori sajátosságukból eredően nincs veszélyérzete, az óvoda felnőttek feladata a testi épségük megőrzése, a balesetek megelőzése és baleset esetén az elsősegélynyújtás, illetve a mielőbbi ellátás biztosítása. Megelőzőképpen a figyelmüket ráirányítjuk a környezet veszélyeire. A balesetek óvodai felelőssége a gyermek érkezésétől távozásáig a teljes óvodai felügyeleti időben értendő. (Intézményen belül és kívül egyaránt.) Feladat a prevenció, egészségvédelem, balesetvédelem készségeinek, ismereteinek kialakítása, gyakorlása, esetleges korrigálása.

Bántalmazás és erőszak-megelőzés:

- Csoporton belüli szociális magatartások keretében alakítandó követendő minták, példák szokás-szabály rendszerek által biztosítjuk az alábbi magatartások kerülését, csökkentését gyermek-gyermek és gyermek felnőtt viszonylatban: érzelmi- fizikai bántalmazás, elhanyagolás.
- Gyermekvédelem: pedagógiai program szerinti gyermekvédelmi feladatok biztosításával, a szociális jelzőrendszer működtetésével minden óvodai alkalmazott feladat a saját kompetenciáján belül a látott tapasztalt jelzések az intézményi gyermekvédelmi megbízott illetve a csoportos pedagógus felé.

Testi lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése:

Cél, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést. Támogassa a gyermekek környezethez történő alkalmazkodását és pozitív hatást gyakoroljon a gyermeke fejlődésére. Felvilágosítással a szülő és szükség esetén más szakemberek bevonásával. A gyermek belső harmóniájának a környezetével pszicho-szociális egyensúlyára való törekvés.

Feladat az egészséges életvezetés alakítása, stressz megelőzés, elhárítás, egészségre káros szokások mellőzése, egészségpropaganda, rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések. Az életvezetési készségek fejlesztésével hozzájárulunk ahhoz, hogy minden gyermek képes legyen a hatékony problémamegoldásra, a rugalmas alkalmazkodásra, az adódó nehézségek leküzdésére, és az eredményes kommunikációra szociális helyzetekben. Ezzel a pedagógus támogatja a gyermekeket abban, hogy mindennapjaikban alkalmazni tudják az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, képességeket és készségeket.

Az egészségügyi vizsgálatok megszervezése az igazgató feladata az SZMSZ-ben leírtak alapján. A gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvoda együttműködése kiterjed az egészségügyi szűrővizsgálatokra, egészségnevelésre, és betegségmegelőző tevékenységekre. Partnereink az egészségügyi külső kapcsolatoknál részletezve.

Mindennapos testnevelés, testmozgás- irányított/szabad mozgás:

A változatos mozgáslehetőség biztosítása kiemelt óvodai feladat a mindennapokban. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb része a játéktevékenység útján valósul meg. Az óvodai élet minden napján megjelenő rendszeres szabad, illetve hangsúlyosabban megjelenő irányított mozgások lehetőséget biztosítanak a gyermekek egyéni igényeinek, képességeinek, készségeinek megéléséhez, próbálkozásaihoz, játékos környezetben, játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. A mozgáshoz változatos eszközöket, teret biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finom mozgások fejlesztésére. Mozgás-prevenció is hangsúlyt kap csoportos és egyéni fejlesztések során. Cél, hogy természetes igényükké váljon a rendszeres mozgás és a mozgás örömeinek megélése. Fontos a gyermekek testsémájának, egyéni határainak, egyéni adottságainak megismerése.

Egészséges táplálkozás:

Étkezéseknél figyelembe vesszük a gyermekek egyéni ízlését, ritmusát, otthonról hozott szokásait, **modellt nyújtunk**, és tanítjuk a kulturált étkezési szokásokat. Figyelemmel kísérjük az ételek minőségét és az étrendet. Törekszünk kerülni a magas cukortartalmú és magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek, italok fogyasztását, valamint a zöldségek, gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztását ösztönözzük (zöldség-gyümölcs napok, csemegék készítése). Ha szükséges a változtatás, képviseljük a gyermekek egészséges táplálkozásának érdekeit. Fontos hogy egészséges, korszerű táplálkozás iránti igény alakuljon ki a gyermekben. Az egész óvodai nap folyamán biztosítjuk a folyamatos folyadékpótlás lehetőségét. Táplálkozási rendellenesség- túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködésben keressük a megoldást.

Az ételallergiás, diétát igénylő gyermekeknek a konyhai szállítóval egyeztetve speciális étrendet biztosítunk. Az étkezés jövedelemtől függően térítésköteles

A FELNŐTT FELADATAI

Alapfeladatunk az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül az egészséges életmód kialakítása; az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légkörével a gyermek érzelmi kötődésének alakítása, erkölcsi nevelés, az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása; az anyanyelvi -, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Programunk szellemében ezt a következőkben valósítjuk meg:

- Olyan szociális tanulási helyzet biztosítása, melyben a tevékenységek során minden gyermek jogot kap **aktivitása**, érdeklődése, kezdeményezése szerint elsajátítani azokat a kooperációs

formákat, amelyek az emberi együttműködés személyességét, értelmét és stabilitást nyújtó előnyeit közvetítik számára, biztosítják a felfedezés lehetőségét és annak örömét.

- A gyermek jelzéseire irányuló figyelem, ennek megértése és beépítése a felnőtt reakciójába, aktivitásába (átlagos, ettől eltérő – hátrányokat hordozó, ill. tehetséges – gyermekek).
- Olyan aktivitási formák és szabad cselekvések feltételeinek biztosítása, melyeken keresztül a gyermekek kíváncsiak, aktívak, kezdeményezők, érzelmileg viszonylagosan kiegyensúlyozottak legyenek. Ez úgy érhető el, ha a pedagógus intellektuálisan szituációérzékeny, ha a felnőtt és a gyermek között feszültségmentes, stabil személyes kapcsolat alakul ki az óvodában töltött 3-4 év alatt.
- A felnőttek differenciált együttműködése, összehangolt tevékenysége szolgálja az egyes gyermekek érdekeit.
- Az itt dolgozó valamennyi felnőtt elsődleges kötelessége, hogy a rábízott gyermekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről gondoskodjon, az ehhez szükséges ismereteket átadja, és elsajátításukról meggyőződjön.

Az erkölcsi nevelés azt jelenti számunkra, hogy mindig az adott szituációra, viselkedési formára reagálunk. Kerüljük az általános minősítést. Elismerésünket, rosszsallásunkat hitelesen közvetítjük. Gyermekeink viselkedését személyre szólóan önmagukhoz képest dicsérjük, értékeliük a változást, elmozdulást. A gyermeknek éreznie kell, hogy kifogásunk, rosszsallásunk nem tartós, jóvátehető.

- Kötelességünk, hogy tiszteletben tartsuk **a gyermekek és szülők emberi jogait**. A pedagógus működjön közre a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában megszüntetésére tett intézkedésekben.
- Differenciáltan, kiemelten figyelünk:
 - az átlagostól eltérően fejlődő (tehetséges, elmaradott),
 - a tanköteles, de itt maradó,
 - a kiemelt figyelmet igénylő,
 - a hátrányos,
 - a nemzetiségi/hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekekre.
- A szülőkkel egyeztetve megkeressük a számukra leginkább megfelelő intézményeket, amelyekkel folyamatosan kapcsolatot tartunk. Feladatunk továbbá a szakirodalom folyamatos figyelemmel kísérése, belső és külső továbbképzéseken való aktív részvétel.

Csak kompetens felnőtt képes kompetenssé gyermeket nevelni.

Az óvodai élet során folyamatosan figyelünk a következőkre:

- Kivel és hogyan kommunikál a gyermek?

- Milyen a felnőttekhez való viszonya?
- Milyen a gyermek figyelme az önállóan választott tevékenységben?
- Milyen a gyermek figyelme a felnőtt által kezdeményezett tevékenységben?
- A megkezdett cselekvést pszichés korához mérten kitartóan végzi-e, be tudja-e fejezni?
- A megkezdett cselekvést, ha hibázik, ki tudja-e javítani?
- Tud-e elmélyülten, kitartóan érdeklődni játéktárgyak, jelenségek, változások iránt egyedül vagy egy-két társsal, felnőttel?
- Szimbólumképzés megjelenési formái?
- Milyen a szerkezetlátása?
- Mire és kire irányul az érdeklődési köre?
- Tisztában van-e saját nemi identitásával?
- Hogyan fejlődik kompetenciája?
- A család hogyan segíti?

Mindezt a Folyamatkövető Naplóban a napi megfigyelések tudományosan megalapozott módszerével, a gyermekeként, negyedévenként elkészített fejlődési összefoglalóval, s a továbblépés pedagógiai-pszichológiai tervezésével követjük. Az autonóm játékközpontú életmód és a kapcsolatépítő kommunikáció lehetőségein alapuló önindította, az önállóságon alapuló és kezdeményezett tanulási helyzetek összefonódnak.

Folyamatosan olyan szabad, fejlesztő mozgáslehetőségeket teremtünk, amelyekkel erősödhet a gyermekek önállósága és szenzomotoros integrációja. Utóbbival készítjük elő az olvasáshoz-íráshoz szükséges hallás- látás- finommozgás összehangolt működését is. Ezeket kiegészítjük még az egyéni, illetve saját rejtvénytű, képes-rajzos, kérdezz-felelek gyakorlófüzetben, a társas és egyéni fejtörő-játékokban, és az egyéni szükséglet szerinti logopédiai gyakorlatokban folytatott tevékenységekkel. Érdeklődésük szerint olyan játékos feladatsorokat oldhatnak meg a gyermekek, amelyekben a szem megtanulja vezetni a kezét, továbbá fejlődnek az iskolai tanulást előkészítő beszéd, figyelem és gondolkodási stratégiák.

A tanköteles kor előtti nevelési évben a gyermekek napi 45 perc időkeretben vesznek részt olyan iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységekben, amelyekkel célunk a későbbi sikeres iskolakezdés, és az ehhez szükséges képességek és készségek fejlesztése. Ezeket a tevékenységeket csoportos, illetve egyéni formában, differenciáltan, az adott gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodva szervezzük meg, a csoportszobai keretek között, illetve külön helyiségekben (Média szoba, Só-szoba, Zsibongó-tornaterem, udvar).

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek szükségesek a sikeres iskolai munkához.

Az óvoda iskola előkészítő szerepe és lehetőségei a D.O.B.-os szemlélet keretein belül

Tágabb értelemben:

A gyermek óvodába kerülésétől egészen a tankötelezettség megkezdéséig kiemelt feladatunk minden egyes gyermek önmagához viszonyított fejlődési ütemét tiszteletben tartva, a fokozatosság, folyamatosság és a meglévőre építés elvei alapján a szülők bevonásával történő fejlesztés. A napi tevékenységekben, fejlesztésekben való részvétel a kisebb gyermekeknek lehetőség, a tanköteles korukat megelőző nevelési évet elérő gyermekeknek kötelezőség.

Szűkebb értelemben:

A gyermekeket iskolaelőkészítő tevékenységekben kell részesíteni a tanköteles korukat megelőző nevelési évben (az adott nevelési évben szeptember 1-én már 5 évet betöltött), illetve maradó tanköteles korú gyermekek iskola előtti évében. A még egy év maradó gyermekeknek a visszamaradás okát kiemelten fejlesztjük fókuszálva ennek a problémának a megoldására, kezelésére.

A gyermekek fejlődésének nyomon követő dokumentumokat a tanköteles kor betöltését megelőző évtől az iskolai jogviszony megkezdéséig kiemelten a képességek és készségek felmérésével rögzítjük, kiegészülve a diagnosztikus mérési rendszerrel az iskola előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése, továbblépése érdekében. Mindezt a belső szakmai team együttműködésében valósítjuk meg. (testi, érzelmi és értelmi képességek kompenzálása, felzárkóztatása)

Óvodánkban az alábbi lehetőségekkel támogatjuk meg ezt a folyamatot:

- Szakemberi teamben, speciálisan, helyi pedagógiai értékrend szerint kidolgozott hármas ciklusú fejlesztő lapok használata.
- DIOO digitális fejlesztő berendezés általi egyénre szabott, képességekre bontott fejlődési folyamatok támogatása.
- Az adott gyermekek szakemberek általi év eleji és év végi kontroll szűrése és ehhez kapcsolódó egyéni fejlesztése.
- A szülők iskolaválasztási megsegítésére az óvoda-iskola átmenet segítésére fogadóóra, Suli Dobbantó rendezvény, Útravaló írása, Dobos Torta nap szervezése történik.
- SNI, BTM gyermekek esetében a Szakértői felülvizsgálaton túl iskolaérettségi, iskolaválasztási szakvélemény kérése.
- A még egy év óvodában maradáshoz a szülők támogatása óvodai pedagógiai vélemények biztosításával.

- A csoporton belül az óvodapedagógusok fokozatosan alakítják a direkt helyzetek elfogadását, a feladattudat kialakulását egyéni és mikrocsoportos szituációkban. Ehhez építenek a szülők együttműködésére, a rugalmas beérkezések mellett a még tudatosabb fejlesztési rendhez igazodásban.
- Az adott nevelési évben adódó külső és belső tevékenységek, programok, lehetőségek e korosztály számára biztosítottan.
- A játszó és fejlesztő eszközeink tudatos biztosítása, felkínálása, autonóm elérhetősége – amelyek az iskolára való előkészülést támogatják, segítik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére, melyek alkalmassá teszik a gyermeket az iskolai tanulás megkezdéséhez

A gyermek saját fejlettségi területeihez mérten képes:

- figyelni másokra,
- kívánni másokat, amíg ő is sorra kerül,
- kompromisszumot kötni,
- másokban megbízni,
- együttműködni,
- önállóan elmélyülni, és nyugodtan végigvinni a megkezdett tevékenységet,
- célokat kitűzni és kitartóan gyakorolni sikertelenség esetén is, hogy a célját elérje,
- kíváncsian, érdeklődéssel fordulni a művelődés: a betűk, számok, mennyiségi relációk (több-kevesebb-ugyanannyi, kisebb-nagyobb, stb.), térirányok (alatt-fölött, kívül-belül, jobb-bal), az idő múlása (napok, évszakok változásai, múlt-jelen-jövő), természeti jelenségek, környezet felépítése (szerkezetek, térformák, stb.) felé,
- önálló, aktív az önkiszolgálásban, öltözködésben, testápolásban,
- szívesen vállal, sőt kezdeményez feladatokat, megbízatásokat,
- alakilag helyesen fejezi ki magát,
- gondolatait, érzéseit megfogalmazza,
- mások közléseit figyelni és meghallgatja,
- kéréseket végrehajt,
- a vele történetek oka iránt érdeklődik és magyarázatokat kér – kívár megért - elfogad, kétségeit vagy ellenvetéseit elfogadható formában közli,
- segítséget keres és kér, ha egy értelmi vagy érzelmi feladat a megoldó képességét, teherbírását meghaladja,

- a szociális (felnőtt-gyermek, fiú-lány, családtagok – ismerősök - idegenek, kisgyermek-nagy gyermek) szerepviszonyok között kiismeri magát és alkalmazkodik a szokásokhoz, normákhoz,
- tud szabályt tartani és felelősséget vállalni,
- szenzomotoros integrációja, grafomotoros érettsége az írás-olvasás tanulásának megkezdésére képessé teszik,
- számfogalma kialakult,
- feladattartása, szándékos figyelme önkéntes és irányított tevékenységben egyaránt működik,
- harmonikus finommozgása,
- képes környezetében érettségének megfelelő tudatossággal környezettudatosan viszonyulni,
- a digitális lehetőségeket nyitottan fogadja, természetes módon veszi annak használatát,
- szeretne iskolába járni és tanulni.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

Az egyes gyermekek egyéni fejlődésére figyelünk, kerüljük a frontális fejlesztést, egyéni és mikrocsoportos formában fejlesztünk, kerülve a tömeges helyzeteket. Szemléletmódunkban ez vonatkozik a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre és a halmozottan hátrányos helyzetűekre – az esélyteremtés biztosításával. A velük való bánásmód során az azonosságokat próbáljuk erősíteni úgy saját magával, mint környezetével.

Biztosítjuk a szükséges személyi és tárgyi feltételeket, amelyek lehetővé teszik számára **az integrálódást** a csoport közösségbe. A másság jelenlétét el kell fogadtatnunk a környezetében lévő felnőttekkel is.

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az Alapító Okirat módosításának tükrében valamennyi sajátos nevelési igényű gyermeket tudjuk fogadni óvodánkban. Mindezen gyermekeket Szakértői Bizottság döntése alapján, intézményi kijelölés után integráljuk.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek esetében óvodánkban kulcsfontosságú a szakemberek (logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus) és az óvodapedagógusok együttműködése. A kiemelten tehetséges gyermek különleges bánásmódot igényel, átlag feletti általános vagy speciális képességei miatt magas fokú kreativitással rendelkezik, feladatok iránti motivációja erős, elkötelezett.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik úgy, hogy a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok

csökkentését célzó speciális fejlesztő tevékenységet is tartalmazza. A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,

- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

Fontos a sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök biztosítása, a nevelési célok megvalósíthatósága érdekében a napirend során. A sajátos nevelési igényű gyermek mindig csak annyi segítséget kapjon, amennyi az önálló cselekvéséhez, autonómiájához szükséges. A fejlesztések során feladatunk a hiányzó, sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. A gyermekek számára egyéni fejlesztési tervet készítünk, illetve szükség szerint gyógypedagógiai ellátást igénylünk. Ezen gyermekek nevelése, fejlesztése óvodánkban integráltan történik. Az óvodai nevelés az Oktatási Hivatal - A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján történik.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekekre irányuló nevelési, pedagógiai munkánk során kitűzött legfontosabb feladataink, céljaink a következők:

- ◆ A gyermekeket befogadó gyermekcsoportok felkészítése a másság elfogadására.
- ◆ A gyermekek biztonságérzetének a kialakítása (környezet és emberi kapcsolat).
- ◆ Alapvető szükségleteinek a kielégítésében személyes segítséget adunk (higiéniai és testi szükséglet), miközben önállóságukat fejlesztjük.
- ◆ Nem keltünk irántuk számalmat - nem neveljük őket magatehetetlennek, kiszolgáltatottnak – bízunk bennük, annyi segítséget nyújtunk, amennyit ők igényelnek.
- ◆ A gyermekek óvodai nevelésük során gyermeki jogait is gyakorolva, szociálisan, érzelmileg, értelmileg képessé válnak a sikeres iskolakezdésre.
- ◆ Hatékony nevelésük érdekében aktívan részt veszünk szakmai továbbképzéseken, folyamatosan kapcsolatot tartunk szakintézményekkel és szakemberekkel.
- ◆ A szülőkkel való szoros együttműködést, kapcsolatot fontosnak tartjuk a rehabilitáció és rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadása érdekében.

b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Fontos, hogy minden gyermek esetében megtaláljuk a számára legmegfelelőbb utat a fejlődéshez. Minden itt dolgozó felnőtt munkájában nagy hangsúlyt fektet a prevencióra. Ezt a tevékenységet koordinálja óvodánkban a gyermekvédelmi megbízott. A gyermek óvodába lépése előtt felvesszük a kapcsolatot a családdal, védőnővel, szükség esetén a gyermekorvossal, bölcsődével, gyámhatósággal, segítő intézményekkel, és egyéb szakszolgálattal.

A beérkezett gyermeket folyamatosan megfigyeljük, a szituációkat a Folyamatkövető Naplóban rögzítjük. Információnk birtokában szükség esetén konzultálunk a megfelelő szakemberekkel, és alakítjuk bánásmódunkat. A hátrányos helyzetű családok életének megkönnyítésére speciális óvodai programjaink, hagyományaink szerveződnek (Dob Tallér – ruhacsere program, ünnepek előtti kézműves délutánok).

A gyermekvédelmi megbízott:

- koordinálja az óvodapedagógusok munkáját,
- tájékoztatást nyújt a gyermek jogait védve a családnak: szülőnek, nevelőszülőnek,
- összehangolja az óvodai gyermekvédelmi tevékenységeket,
- a gyermek-család állapotát, a változást a Gyermekvédelmi Naplóban nyomon követi,
- felveszi a kapcsolatot a családokat segítő intézményekkel.
- segíti a támogatásokhoz szükséges dokumentumok továbbítását, megőrzését.

Fontosnak tartjuk partnerségünk megfogalmazását, kompetenciánk tisztázását. A gyermekvédelmi megbízott Gyermekvédelmi Naplóban vezeti nyilvántartását.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A fejlesztés lehetőségei

Óvodapedagógusaink időt, teret, eszközöket, segítséget, választható műveltséganyagot biztosítanak az éves ismeretátadási terv alapján. Felfedezési lehetőségként ismerkedési alkalmakat teremtenek komplex módon a különböző kultúrtechnikákkal az önindította, komplex, azaz értelmi – érzelmi - szociális tanulás-tanításhoz. Ezeknek a látszólag kötetlen játszásban zajló nem tudatos tanulási helyzeteknek a személyessége teszi lehetővé a tudatos tanulás vállalását az iskolában.

a) Játék, mint a gyermek legalapvetőbb tevékenysége

A játék a gyermek fejlődésének a legmeghatározóbb tevékenysége, az óvodai nevelés alapja, legfontosabb eszköze. A szabad játék során a gyermek belső késztetései, saját képzelete érvényesül, mely egyben alapvető pszichológiai szükséglete is. Ennek során dolgozza fel az őt érő külvilágból érkező ingereket, személyisége formálódik általa. Az

óvodában kiemelt a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, a napi tevékenységekben való megjelenése. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, mindezt a feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, közvetett reakcióival éri el.

Folyamatosan biztosítja a megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket a játék kialakulásához, az elmélyüléshez és élményszerzési lehetőségeket biztosít.

A játék meghatározott időt tölt be a napirendben, a játékos tevékenységek tervezésében is megjelenik.

b) Gyűjtögetés és helyzetek – Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az életkori szakasz kedvelt tevékenysége, a játék kiegészítője a gyűjtögetés, rajzolás, festés, a mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemei és eljárásai. Hagyomány, hogy a gyűjtögetés a gyermekekkel, szülőkkel együtt történik. Ünnepekkor és jeles napokon előkerülnek a magyar nemzeti és népi szimbólumok, az év folyamán folyamatos biztosítjuk az elkészült alkotások kiállításának lehetőségét, megtekinthetőségét.

A **mindennapos helyzetek** arra inspirálják a gyermekeket, felnőtteket, hogy ezekből valamit készítsenek, és a gyűjteményt aktívan használják. Tevékenység közben az egész nap folyamán teret biztosítunk arra, hogy a gyermekek megismerjék az anyagok tulajdonságait, sokféle felhasználhatóságát. Elsajátítják a technikai alapelemeket (ragasztás, tépés, vágás), az eszközök helyes használatát. **Lehetőségük adódik kísérletezésre** (súlyok, színek, formák), **sokféle tapasztalásra**. A természetes anyagok, a természetben fellelhető tárgyak felhasználásával lehetőség van a kreatív, környezettudatos gondolkodás fejlesztésére, megvalósul a fenntarthatóságra nevelés, újrahasznosítás és annak szemléletének alkalmazása. Fejlődik tér- és szerkezetlátásuk, kreativitásuk, finommotorikájuk, figyelmük, kitartásuk, együttműködési készségük, fantáziájuk, vizuális kultúrájuk.

Az óvodapedagógus – a rugalmas napirend határain belül – helyet, időt, eszközt biztosít, figyeli, segíti, fejleszt a gyermekeket **egyéni szintjükhöz mérten**.

c) Lehetséges élmények, helyzetek – A külső világ tevékeny megismerése

A játékközpontú életmód számtalan óvodai élményt ad a gyermeknek, melyben megjelennek az érzelmek, a **behozott tapasztalatok** is. Olyan élményeket, lehetőségeket teremtünk, hogy a gyermek rácsodálkozhasson a természetben, az emberi környezetben és kapcsolatokban megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ezzel megalapozzuk a gyermek erkölcsi és környezettudatos nevelését és segítjük a szülőföldhöz való kötődését oly módon, hogy éreztetjük az óvodában a neki adekvát módon a szűkebb közösséghez, családhoz való tartozás élményét.

A gyermek élete során családjával, az óvodával tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti-emberi és tárgyi környezetről (állatok, család, mesterségek, közlekedés, stb.).

Az óvodában a gyermeknek lehetősége van arra, hogy egyénileg vagy mikrocsoportos helyzetben, beszélgetés, játék vagy közvetlen átélés, rajzolás során a környezetet tevékenyen megismerje és tapasztalatait az óvodapedagógus közreműködésével rendszerezze. Életkorának, fejlettségének megfelelő, a tájékozódáshoz szükséges ismeretek birtokába jut. Felismeri a nagysági, téri viszonylatokat, alakul ítézőképessége, fejlődik a tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

A napközben adódó természetes helyzetek is (terítés, társasjáték, építőjáték, szabályjáték) fejlesztik mennyiségfogalmát.

d) Kommunikációs lehetőségek, helyzetek – Verselés, mesélés

A gyermek szociális háttérének, otthonról hozott kommunikációs kultúrájának ismerete befolyásolja a személyes bánásmódot, a fejlesztés irányát. Minősége a pedagógiai intuíciónál, tudatosságtól, a személyes differenciáltságtól, tehát a felnőtt szakmai szocializációjától függ.

Biztonságos, szeretetteljes, nyugodt légkör kialakítására törekszünk, melyben a gyermeknek lehetősége van a felnőtt megszólítására, társaival való beszélgetésre, emlékek, élmények elmondására, kérdésfeltevésre, együttérzésre, figyelmessége kifejezésére.

Verbális kommunikációs lehetőséget teremtünk meg a gyermek számára az anyanyelvi nevelés keretében - a versmondás, mondókázás, mesélés, bábozás, dramatizálás -, játszás, **munka-jellegű** tevékenység, társas kapcsolatok, manuális mozgásos tevékenységek, a környezet megismerésére is.

Az óvodapedagógusaink a népköltészet, népmesevilág gazdag tárházából, gyermekirodalmi alkotásokból, kortárs művészeti alkotásokból műveltségi anyagot állítanak össze. Ezekből – az élménynek, hangulatnak, évszaknak megfelelően válogatva – naponta mesélnek, verset, dúdolókat és mondókákat mondanak a gyermekeknek.

Lehetőséget teremtenek az otthonról hozott verses- és meséskönyvekből való olvasásra, a gyermekeknek mese-, versmondásra, ezzel is megalapozva a könyvekhez az olvasáshoz, mesehallgatáshoz való pozitív érzelmi kapcsolatukat, elősegítve a későbbi olvasóvá válást. Mikrocsoportban, vagy egy-egy gyermekkel meséket, történeteket találnak ki, melyeket gyakran bábozással, dramatizálással reprodukálnak, a mondókákat, dúdolókat, verseket mozdulatokkal kísérik. Kiemelt fontossággal kezeljük a magyar nép mese és mondavilág e korosztálynak szóló irodalmát, ezzel is erősítve a népi kultúra és hovatartozás megismerését. A mesemondás, különösen ennek az élőlávás formája, kiemelt jelentőséggel bír az óvodáskorú gyermekek gondolkodásának és világképének formálásában. A mese segíti a gyermeket a számára nehezen feldolgozható, szorongást okozó problémák feloldásában, megnyugtató megoldásokat is kínálhat számára. A mesélés kialakult szokásai, rítusai (mesekuckó, mesepárna) segítik a ráhangolódást, az odafigyelést, a befogadást.

A gyermek közlékeny, nyitottá válik, fejlődik önbizalma, figyelme, beszédértése, fantáziája, szókinccse. Erősödik érzelmi egyensúlya, fejlődik etikai és esztétikai érzéke.

e) Mozgás és helyzetek

Az autonómia igényli a szabadságot, a mozgást, fejleszti a tájékozódást. A (viszonylag) autonóm játék és a szabad mozgás elsődlegességének biztosítása a berendezés, a tér és a biztonságos eszközök segítségével történik.

Legfontosabb, hogy a gyermekek rendszeresen sokat és szabadon mozogjanak a szabadban is. A rendszeresen végzett testmozgás (mindennapi mozgás, szabad mozgás, irányított mozgás) hozzájárul a gyermek személyiségfejlődéséhez, az egészséges életvitel kialakulásához.

A mozgás formálja és fejleszti:

- a pszichomotoros készségek és képességek kialakítását,
- a mozgáskoordinációt,
- a finommotoros mozgáskészséget,
- a hely- és helyzetváltoztató mozgáskészséget.

A sokszínű, változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló mozgáslehetőségek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez. Az önállóan szerzett tapasztalatokra helyezzük a hangsúlyt: a mozgást maguktól, saját, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően végezzék.

A mozgás szervezeti keretei (csoportszobában, Zsibongóban-tornaszobában, udvaron és egyéb helyiségekben, illetve óvodán kívüli helyszínen):

- spontán, aktív szabad játék helyzetben megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés (játékos környezetben, játékba ágyazottan),
- szervezett mozgásfejlesztés.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai élet minden napján biztosítani kell minden gyermek számára, kiemelten a kooperatív jellegű, fejlesztő játékok alkalmazásával.

Az óvodapedagógus sokféle mozgásos tevékenységet kínál, ennek részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett népi játékok és táncok, melyek elősegítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. Tiszteletben tartja a szemlélődést, mások mozgásának megfigyelését. Tartós mozgásprobléma esetén szakember segítségét kéri.

A helyi adottságok figyelembevételével tervezzük:

- egyénileg használható sporteszközök beszerzését,
- az udvar felszerelését,
- a mozgás, játszás és egymásra figyelés összekapcsolását változó térben és időben, illetve szereken,
- az egyéni tapasztalásokat, kísérletezéseket, felfedezéseket,
- az ismeretek rendezését,
- a saját élményű tanulást, mozgáskoordináció fejlesztését,
- a megoldásokat, kiűtkeresést,
- a csoportos és mikrocsoportos kimozdulásokat.

f) Ének, zene, népi játék, tánc

Az éneklés, zenélés, az énekes játékok, a néptánc az óvodai élet során a mindennapi tevékenységek része. A gyermek szabad mozgásához kapcsolódik a ritmikus szövegek mondogatása, éneklése, a felnőtt minta spontán utánzásával. Felfedezi az élményt nyújtó mozgás, ritmus, dallam szépségét, a közös éneklés örömét.

Az óvodapedagógus magyar, más népek dalaiból, mondókáiból és a műzenei alkotásokból, valamint a kortárs művészeti alkotásokból zenei műveltséganyagot állít össze. Egy-egy szituációhoz kapcsolódva (ünnep, születésnap, ábrázolás, mintázás) kezdeményez, vagy a gyermek kezdeményezéséhez kapcsolódik. Az éves zenei anyag összeállítása a naptári évhez, a természeti jelenségekhez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint a jeles ünnepekhez igazodik. A gyermekek egyszerű ritmushangszereket (dob, cintányér, triangulum, ritmusbot stb.) használhatnak és készíthetnek is önállóan, vagy az óvodapedagógus segítségével.

A környezet hangjainak, az óvodapedagógus és társak éneklésének, zenélésének megfigyelése felkelti zenei érdeklődését, éneklési, zenélési kedvét (az egyenletes lüktetés,

ritmus, éneklés, hallás, mozgás), fejleszti zenei anyanyelvét. Az óvodapedagógus, illetve a felnőttek éneke, hangszeres játéka gazdagítja élményeit. A tervezések és megvalósítások során az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzeti identitástudatot, a felekezeti, egyházi, kulturális értékeket.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag kiválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyermekek nemzetiségi kultúráját – hazájukat elhagyó gyermekek tekintetében is. Mindez meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközlés eszközeivel, korosztályi sajátosságokra építve.

A gyermek megismeri a népi gyermekjátékokat, a magyar kortárs művészeti alkotásokat, a néptánc alapelemeit, mely a hagyományok továbbélését segítik. Formálódik zenei ízlése, esztétikai fogékonysága, színesedik érzelmeinek kifejezőmódja.

Az éneklés, zenélés a mindennapi tevékenységek részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával, biztosítja az érzelmek egyensúlyát, mely elengedhetetlen az értelmi fejlődésnél.

Az együttes élmény fázisainak tapasztalása, egyéni felidézése, közös továbbvitele differenciáltan történik.

g) Tárgyak, eszközök, anyagok

A gyermeknek képzettségszerezésre, a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomások rendezésére a játékokban van lehetősége. Ez elemi, pszichikus szükséglete, melynek minden nap, visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő légkört, helyet, időt, élményt biztosítson a tárgyak, eszközök, anyagok használatához.

A tárgyak, eszközök, anyagok biztosítását az alábbi szempontok befolyásolják:

- életkor és nemek szerinti összetétel,
- kisebb gyermekcsoportok vagy egyes gyermekek érdeklődési köre,
- a felnőtt manuális kultúrája.

Mindezek használata a gyermek képességeinek fejlődését segíti elő (ismerkedik tulajdonságaival, használatával).

A játszás során használt funkció nélküli tárgyak, tanulási helyzetek, érzékelő, észlelő **tapasztalatok, felfedezések** (udvaron, szobában) részei a szociális tanulásnak.

h) Játékok önálló vagy társas használata – A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A mindennapi tevékenység során figyelünk kell a következőkre: **a tevékenységek során a saját élményű tanulás** feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. Ezeken kívül a tanulás lehetséges formái: az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás; az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; a gyakorlati problémamegoldás. Az óvodapedagógus a gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése során épít a gyermek előzetes, családban szerzett élményeire, tapasztalataira, ismereteire, megteremti a tanulást biztosító feltételeket, fenntartja az alakuló motivációt.

A játékok önálló vagy társas használata során fejlődik a gyermek:

- térérzékelése, kézügyessége (építőjátékok),
- kíváncsisága, ritmusérzéke,
- memóriája (párkereső játékok),
- szabálytudata (versenyjáték),
- fantáziája, érzelemvilága (ruha, kalap, táska),
- egymáshoz való alkalmazkodás, kivárás, utánzás készsége (társasjáték, eszközös sportjátékok).

Több napig megmaradhat a játékhelyszín, így saját tapasztalatává válik a játszás, alkotás befejezésének élménye: több napig folytatható építés, puzzle, szerepjáték, amit a felnőtt és a társak tiszteletben tartanak.

Az ismeretszerzés az egész nap folyamán adódó helyzetekben természetes. **A gyermek erőfeszítéseket tesz, sikert, kudarcot, javítási módokat él meg a saját élményű tanulásban. Autonóm módon fedezi fel a változtatás, variálhatóság, szabályalakítás lehetőségeit, komplex élményekhez jut gondolkodási stratégiájában.**

h) Munka jellegű tevékenység

Fontos, hogy valamennyi tevékenységet örömmel, szívesen, játékosan végezzék. Tudatos pedagógiai tervezéssel, a gyermekekkel való együttműködéssel, a pozitív egyéni értékeléssel alakítjuk a közösségi kapcsolatokat, erősítjük a kötelességteljesítési feladattudatukat. Készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét reális a gyermekhez mért fejlesztő értékelést igényel.

A FOLYAMATKÖVETŐ NAPLÓ

Munkánkhoz alapvetően szükség van a naplóra. A tudatosítás, a műhelymunka eszköze, melyben tényszerű feljegyzések vannak arról, hogyan alakultak aznap a gyermekek közötti mikroszituációk, ki – kivel - hogyan játszott, ki mire volt kíváncsi. A napló a pedagógus egyénisége szerint is változatos, a tudatos munka egyik eszköze. Rendszerszervező funkciót is betölt, hitelessége hosszú távon fejleszti az önismeretet, önkontrollt. Folyamatkövető Naplónk az óvodába lépő kisgyermek életét iskolába lépéséig követi nyomon – erre utal a folyamatkövető jelző is. Modulrendszerű munkaeszköz, mely egységekben rögzíti az adatokat és a szakmai jelentőségű részleteket. A naplóírás segít abban, hogy a pedagógusok, a igazgató vagy más szakember áttekinthesse, visszakeresse a munkafolyamat részeit, analizálja-szintetizálja az összefüggéseket. A gyakorló pedagógust segíti önismeretében, hatékonyságának felismerésében, önkorrekciónak, fontos a szakmai emlékezete számára.

Az oviKréta felületen a mindenkori szakmai elvárásoknak megfelelően jelennek meg a Folyamatkövető Napló egyes moduljai. A többi modul dokumentációja az eddigi szervezeti, szakmai hagyományok alapján folytatódik.

Az általunk használt Folyamatkövető Naplót Pedagógiai Programunk hivatalos dokumentumának tekintjük.

A napló moduljai

1. Nyitólap

Feltünteteti a napló megnyitásának és lezárásának dátumát, azok nevét, akik az adott gyermekcsoporttal dolgoznak, kapcsolatba kerülnek, valamint az óvoda adatait (intézmény neve, címe, Oktatási Azonosítója, Pedagógiai programja, nevelési év, csoport neve, év közbeni változások dokumentálása).

2. A gyermekek névsora

A gyermekek adatait tartalmazza (neve, beceneve, Oktatási Azonosító száma, jele, lakcíme, tartózkodási helye, születési helye és dátuma, TAJ száma, neme, tankötelessége, egyéb megjegyzések), ezzel segítve a szakemberek időszakos, különböző célú adminisztratív munkáját, mivel a lapok kiemelhetők.

3. Helyi és egyedi pedagógiai program

Az óvoda Pedagógiai Programját szem előtt tartva fogalmazzák a csoport óvodapedagógusai sajátos együttműködésük feltételeit, a módszertani kultúra, a szabadság és a határok egyeztetésével.

4. A csoportélet napi (nyári életrendre vonatkozó is) és heti időbeosztása

Általános, egész csoportra vonatkozó, az óvodai élet stabil szervezési kerete (napirend, nyári napirend, hetirend), törekedve a folyamatosságra és a rugalmasságra.

5. Befogadási terv / Szervezés és szokások

A befogadási tervvel és a negyedévenkénti szervezések megtervezésével támpontot nyújt a csoport és az egész intézmény életének egyenletes, tervezhető működéséhez (ünnepek, fogadóórák, családlátogatás).

6. Napi tapasztalatok

A rövid napi feljegyzések tényszerűen rögzítik a szituációkat. Az egyes gyermek neve, vagy a helyzetek leírása alapján a részletek visszakereshetők, s ezek később más összefüggésben is felhasználhatók. Az óvodapedagógus maga dönti el, a gyermek ismerete alapján, hogy az adott szituációban ki és mi a fontos. A feljegyzéssel üzen kollégájának az alkalmazott módszerről, helyzetekről, egy-egy gyermek hosszabb idejű követésének mozzanatairól. A feljegyzés akkor válik használhatóvá, ha az általánosítás és minősítés nélkül, lényeges, fontos információkat tartalmaz. Széljegyzettel közösen kialakított egyszerű jelzésekkel hangsúlyozza azokat a támpontokat, amelyek majd a negyedéves összegzést is megkönnyíthetik. Ennek alapján kirajzolódnak a gyermekek közötti kapcsolatok, egyes módszerek hatékonysága, a konfliktusok tartalma, a sikerek oka, a változás iránya. A feljegyzés a felnőttek munkájára vonatkozóan problémacentrikus, a gyermekek irányában pozitív beállítódású.

7. Heti felkészülés és megvalósulás

Dátum:

Tevékenységek folytatásának tervezete	Felnőtt kezdeményezése, reagálása	Gyermek kezdeményezése, részvétele
	Hétfő	
	Kedd	
	Szerda	
	Csütörtök	
	Péntek	
Mozgás:		

Rendezi, következtetéssé teszi heti szakaszonként a pedagógiai munkát. Az éves ismeretátadási tervből, és a gyermekek meglévő tudásanyagából indul ki, mit kíván

alkalmazni, mit kínál a csoportnak vagy egy-egy gyermeknek. A felkínálás és megvalósulás tényeit, folyamatát rögzíti. A **felnőtt tanulási-tanítási technikái** az adott helyzetben vagy cselekvésben **modellként** szolgálnak a gyermek számára. Mindez a tanuláshoz szükséges együttműködést, a kapcsolatépítést, a kulturális igényt szolgálja. A gyermek nem tudatos, fokozatosan fejlődő tanulási fázisában fejleszti feladattudatát és kihat munkatempójára, kitartására is.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben naponta 45 perces időkeretben adott feladatra differenciált, egyéni képességeknek megfelelő csoportos, illetve egyéni iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt, melynek dokumentálása megjelenik a Heti felkészülés és megvalósulás modulon. Napi rendszerességgel bejegyzésre kerül az adott tevékenység, illetve a részvétel módja, amely egyéni és/vagy csoportos fejlesztésben realizálódik.

8. Látogatók a csoportban

Ez a rész áttekintést ad arról, ki milyen módon lépett be. A látogató feljegyzést készít. Az intézményünkben dolgozó szakemberek (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus) is használják ezt a naplórészt hospitálásuk alatt. Az igazgató szakmai bejegyzései is itt szerepelnek.

A csoportlátogatókkal (hospitálókkal) szemben támasztott alapvető elvárásaink a csoport nyugalmaért:

- Csendben, de mosolygó szemmel lépj a csoportba!
- A bent tartózkodó gyermekeknek, felnőtteknek elegendő, ha fejbőlintással üdvözlük egymást.
- Fogadd el a felkínált helyet!
- Csodálatos, komoly dolgoknak lehetsz tanúja, figyelj!
- Meglátod, hasznos lesz, ha minél többet jegyzetelsz.
- Ha a gyermek kezdeményez Veled kapcsolatot, légy természetes, kedves, de jelezd, hogy Te most figyelsz.
- Használhatod szempontonként a 4 nevelési eszközt (mire vagy kire kíváncsi, mire vagy kire figyel az óvodapedagógus, hogyan biztosítja az alapvető nyugalmat bizalommal, kompromisszummal, hogyan segíti a gyermekek gondolkodásának tanulásának felfedező jellegét az óvodapedagógus tájékoztató dó-tájékoztató attitűdje).
- Légy nyitott a különböző értelmezésekre!
- Szükségünk van kérdéseidre, meglátásaidra, tudásodra, osztd meg velünk!

9. Féléves nevelési tervek

Csoportszinten meghatározódnak azok az óvodai nevelési fő feladatok amit természetesen az adott csoportba járó gyermekek fejlettségeire vetítve kell elkészíteni, megjelenítve a differenciálás lehetőségét és létjogosultságát.

További napló modulok: Fogadóórák, Szülői értekezletek (szülői beszélgetések fóruma), Konzultációk, Külső- és belső továbbképzések, Féléves nevelési tervek, Balesetvédelmi eljárások.

Az alábbi modulok egy külön rendszerben tartalmazzák a gyermekekre szabott értékelés dokumentumait, melyben megfogalmazódik az aktuális állapota, illetve a pedagógusok feladatai a továbblépésekben:

- Gyermekek egyéni értékelő lapja és Továbblépő lapja

A Gyermekek egyéni értékelő lapja és Továbblépő lapja az előző nevelési ciklus, a jelen állapot eredményeit, tapasztalásait foglalja össze szummatív, megfigyelésen alapuló mérésenként (negyedévenként). Ez a modul röviden összefoglalja a pedagógus ismereteit a gyermekek egyéni változásairól, problémáiról, sikereiről, a bevált pedagógiai megoldásokról, majd ezekre építve felvázolhatók a felnőtt további szakmai feladatai: miért, mivel, hogyan kívánják segíteni a gyermek fejlődését.

Ez a modul megkönnyíti azt a periódust, amikor a gyermek egy másik intézménybe, pl. az iskolába készül, segíti az igazgatót, a szakembereket, vagy a szülő rövid tájékoztatását. A folyamatosan vezetett modul „mérőeszköze” a gyermek fejlődésének, a pedagógiai munka minőségének. Erre épülve íródik a továbblépő, amely tartalmazza a felnőtt lehetőségeit, feladatait.

A Gyermekek egyéni értékelő lapja és Továbblépő lapja modul alapján „Útavalót” készítenek a pedagógusok. az óvoda-iskola átmenet segítésére, valamint a gyermek óvodai életének lezárására. (Lásd. mellékletben) A Gyermekek egyéni értékelő lapjának átadásával a szülők évi két alkalommal kapnak írásos tájékoztatást a gyermekük aktuális állapotáról.

- Tájékozódási periódusok,
- Viszonyok, személyes kapcsolatok,
- Játászás, aktivitás, kreativitás,
- Kezdeményezések, képességek, ismeretek,
- Szokások, gondozás, munka jellegű tevékenységek,
- Családdal való kapcsolattartás,

- Szakemberek jelzései, tapasztalatai

- Gyermekek egyéni mérési lapjai

A gyermekek egyéni mérési lapjai a teljes óvodai jogviszony alatt nyomon követik évente egyszeri diagnosztikus méréssel az egyéni érési folyamatokat. Ez még inkább tudatosabbá teszi a pedagógiai munka egyénre szabott tervezését és megvalósítását.

Helyi, sajátos szempontsor alapján értékelődik a gyermek teljes személyisége, mely a mérési lapon kerül rögzítésre, grafikon jelleggel, érték hozzárendeléssel. Ezen egyéni értékek csoportszinten nem összegezhetők, de egyéni szinten a változások értékelhetők, részleteiben és kontextusában egyaránt.

A mérési lap szempontjainak érettségi szintenként való meghatározása:

1. Szándékos és önkéntes figyelem, koncentráció
2. Kompromisszumkészség, együttműködés, konfliktuskezelés
3. Bizalom, segítségkérés
4. Kitartás, feladattudat, kudarcátűrés
5. Önállóság minden területen
6. Feladatvállalás, kezdeményezőképeség, aktivitás
7. Beszédkészség, kommunikáció
8. Szabálytartás, felelősségvállalás
9. Számfogalom
10. Finommotorika
11. Nagymozgás
12. Intézményi viszonyulás, átmenetek
13. Társakhoz való kapcsolódás
14. Érzelem
15. Emlékezet

- Éves tevékenységi terv

Tevékenységi helyzeteknek és lehetőségeknek a gyűjteményét tartalmazza, amellyel a két pedagógus egy-egy évben, illetve hosszabb távon kíván dolgozni. Itt jelenik meg a módszertani szabadság, egyéni ízlés közös szakmai kerete, valamint a témák és hónapok közötti átjárhatósága, ismétlődése. Rugalmas határok miatt kiegészíthető, változtatható.

Úgy állítják össze, vagy változtatják, hogy a csoportban lévő gyermekekre épüljön, a differenciált fejlesztést szolgálja, a gyermekek maguk is befolyásolhassák. Az éves terv elképzelés arról, hogy milyen típusú jelenségeket mivel akarnak befolyásolni.

Összeállításánál figyelembe veszik az alábbiakat:

- a műveltségi anyag és az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott feladatait,
- a Differenciált Óvodai Bánásmód programot,
- az autonóm játékközpontú életmódra és a kapcsolatépítő kommunikációra épülő óvodai nevelést,
- a Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag komplex fejlesztési tervét.

A Folyamatkövető Naplóban használt közös jelrendszer következetes használata kötelező.

HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK

A gyermekek életében

Fontos számunkra, hogy a gyermekekben fokozatosan töltődjön fel az ünnep tartalommal, a készülődés és várakozás örömeivel. Az ünnepek jellegének megfelelő tárgyakat, képeket gyűjtögetünk, kiállításokat rendezünk a családokkal együtt. A hazafiságra nevelés, a szülőföldhöz kötődés megalapozását szem előtt tartva fontos számunkra, hogy az óvodánkba járó gyermekek megismerkedjenek saját lakóhelyük, városuk, országuk természeti szépségeivel, kulturális értékeivel. A hagyományok megismerésével az ünnepekhez kapcsolódó szokások, néphagyományok, a nemzeti jelképek megismerése megalapozza identitástudatukat.

A felekezeti, egyházi ünnepek is hangsúlyt kapnak a készülődés, ráhangolódás folyamatában, de tiszteletben tartva másságok (családi, felekezeti, egyházi) szokásait, szertartásait az adott ünnephez kapcsolódóan. Egy-egy ünnepet 2-3 család összefogásával szervezünk, a szülő választhat, mikor, miben segít szívesen.

A születésnap, névnap a gyermek emlékezetes ünnepe. Nagyon készül rá, társai apró meglepetéseket készítenek számára. Gyertyát gyűjtanak, társai jókívánságokat mondanak saját szavaikkal. A már megismert dalokból, versekből az ünnepelt kívánságára előadnak néhányat. A szülők ebben partnerek, ők kisebb megvendégeléssel (sütemény, gyümölcs, üdítő) készülnek az ünnepre. Az ünnepelt megkínálja a számára kedves felnőtteket, gyermekeket csoportján kívül is.

A Mikulásvárás ajándékkészítéssel, szülők bevonásával történik. A Mikulás várás misztikumának megőrzésére törekszünk azáltal, hogy felnőtt nem öltözik be ajándékosztó Mikulásnak az óvodában (a beöltöztetett ajándékosztó Mikulás hamis képével nem zavarjuk meg

a gyermeket). Az ünnep érzelmi töltését igyekszünk előtérbe helyezni az ünnepet idéző mesékkel, versekkel. Mikulás napján a felnőttek (hagyományosan) mesejátékkal lepik meg a gyermekeket, ez alatt kerül csizmájukba a Mikulás ajándéka. Így a Mikulás létezésének illúziója tovább élhet a gyermek fantázia- világában.

A Luca napi-, és húsvéti kézműves délutánokra várjuk a szülőket és gyermekeket, hogy közösen alkothassunk, és együtt készüljünk az ünnepekre (karácsony, húsvét). Egy-egy műhelymunka irányításába szülőt is szívesen bevonunk. Néhány saját, egyedi ötletünkön kívül elsősorban a régi mesterségekre, néphagyományokra támaszkodunk.

A karácsonyt a családok ünnepének tekintjük. Advent ideje alatt folyamatosan előkészítjük a szülők bevonásával a leendő ünnepet, sokféle tartalommal töltjük meg a várakozást (pl.: adventi koszorú készítése, folyamatos dekorálás, ajándékkészítés, adventi naptár készítése, karácsonyi történet, betlehemes játék). A felekezeti, egyházi, kulturális értékeken túl toleránsak vagyunk más vallású családok ünnepváró jelképeivel és ünneplési hagyományaikkal.

A farsang jellemzője a szülőkkel közösen történő csoportdíszítés, jelmezkészítés, süteménysütés. A gyermekek által ismert mesékből választunk dramatizálásra egyet-egyét, amit óvodapedagógusok, dajkák, szülők együtt adnak elő.

Március 15.-ére megemlékező jelképeket készítünk (kokárda, zászló, csákó); énekelünk, verset mondunk. Népi mondókákkal, ritmusokkal, népi gyermekjátékokkal erősítjük bennünk a hazafiság, a szülőföldhöz való pozitív kötődés élményét. Csoportosan ellátogatunk pl.: a Parlamenthez, Nemzeti Múzeumhoz, stb.

A húsvéti készülődés a tavaszvárás jegyében történik. Saját kézműves ismereteinket és a szülők mesterségbeli tudását, ötleteit felhasználva készítünk ajándékokat növényekből, textilből, papírból, tojásból stb. Élményeinkből, ismereteinkből merítve beszélgetünk a néphagyományokról.

Az Anyák napján hangsúlyt kap az anya-gyermek közötti bensőséges kapcsolat erősítése. Az ünnep előtti napokban ajándékot, meghívót barkácsolnak, süteményt, salátát készítenek a gyermekek. Az ünnep napján a folyamatosan érkező anyukák közösen játszanak gyermekükkel. Ezután az előkészített asztalnál mindenki megterít egyénileg az édesanyjának, virággal köszönti, közösen étkeznek, kedvenc versével, énekével lepi meg édesanyját mindenki.

Gyermeknapon – immáron hagyománnyá vált a közös kirándulás. Minden csoport megállapodása szerinti helyszínen és tartalommal ünnepelhet. Ilyenkor lehetőség, igény szerint nagymozgásos ügyességi, és szabályjátékokat szervezünk a szülőkkel, illetve együtt kirándulunk a családokkal.

gyermek együtt játszó, éneklés el kedvenc dalos játékaikat, verseiket. A játékok után az óvodában maradó gyermek apró ajándékokkal, verssel búcsúznak. A búcsúzó batyujukban elviszik az óvodapedagógusok által írt „Útravalót”. Az ünnepség zárása közös zsúr, melynek végén nyári jókívánságokkal búcsúznak egymástól.

Fontos elv, hogy minden alkalommal kerüljük a kampánymunkát, a gyermek produkálását valamennyi ünnepünk és hagyományunk szervezésében, a folyamatos és fokozatos ráhangolódás és az élmények lecsengésének biztosításával.

A felnőttek életében

Az Advent bevezetéseként együtt ráhangolódunk az előttünk álló ünnepvárásra a gyermek között. Közös adventi koszorúkon hétről hétre meggyújtjuk az adventi gyertyákat. Az utolsó gyertyagyújtáskor megajándékozunk egymást. Az adventi este hangulatát növelik az alkalomhoz illő idézetek, zeneművek előadása, közös éneklés.

Pedagógusnap alkalmából közös kirándulást szervezünk, melyen megismerjük hazánk tájait, nevezetességeit, kulturális értékeit.

Igény szerint szervezünk közös kulturális és szabadidős kapcsolatépítő, szervezetfejlesztő programokat (pl.: színház, kiállítás, mozi, hangverseny látogatás, kirándulás, utazás).

Mi, felnőttek odafigyelünk egymásra, a családjainkban történő örömteli, szomorú változásokra. Fontos számunkra, hogy a nyugdíjas és gyes-en lévő kollégáink is szívesen jöjjenek el ünnepeinkre.

Az óvoda életében

„Hűvös ősz” emléknep Dr. Hűvös Éva, a Differenciált Óvodai Bánásmód Program a Kell és a lehet között megalkotójának tiszteletére. Minden év októberében megrendezésre kerül évről évre újragondolva a rendezvény kereteit (emléktábla megkoszorúzása, Hűvös Éva Emlékdíj átadása, szakmai találkozó).

INFORMÁCIÓÁRAMLÁS, KAPCSOLATOK RENDSZERE

A játékközpontú életmód és a differenciált bánásmód szabadsága megköveteli a felnőttek rendezett munkavégzését. Olyan felnőtt magatartást és cselekvéseket követel meg, amelyet koordinált tevékenységrendszerben, következetesen végzett munkával, stabil szervezeti feltételek között valósíthatunk csak meg. Ezt szolgálja a feladatkörök területen belüli elosztása, az információáramlás tapasztalatcsere-jellege, mely elősegíti az egészséges kritikai szellem

működését. Az információ áramlását, a kétirányú többszintű kommunikációt tovább segíti az elektronikus csatornák működtetése (e-mail, Messenger munkacsoport, stb.).

A különböző szintű elemző-értékelő összejevetelek elegendő alkalmat adnak a felnőtteknek munkájuk egyeztetéséhez, korrekciójához, elismeréséhez. Az információáramlás fórumai biztosítják az ellenőrzés, értékelés, visszacsatolás rendszerét. Ezáltal jön létre a felnőttek közötti koordinált, differenciált együttműködés.

Az információáramlás fórumai, tartalma, rendszeressége terei

FÓRUM	FELELŐS	RÉSZTVEVŐK	TARTALOM	IDŐ
Szülői beszélgetés	szervező óvodapedagógus, igazgató	szülők, óvodapedagógusok, igazgató, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus,	Tájékoztatás, tájékozódás, közös nevelési kultúra, stb.	Évente 3 alkalom/ csoporton- ként
Nevelői értekezlet	igazgató	óvodapedagógusok, igazgató, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus,	Műhelymunka, képzés, szervezet fejlesztés, stb.	Évente max. 5 alkalom/ csoporton- ként
Igazgatósági értekezlet	igazgatóság	igazgató, igazgató helyettes, munkaközösség vezető,	Intézmény szintű ügyek, problémák, lehetőségek megvitatása	Lehetőség szerint, havonta 1 alkalommal
Technikai munka- értekezlet	igazgató helyettes	igazgató igazgató helyettes és dajkák	Tájékoztatás, tájékozódás, kontroll, visszajelzés, gondozási és egyéb tevékenység, tárgyi feltételek, stb.	Havonta 1 alkalom, illetve szükség szerint
Munkatársi értekezlet	szervező óvodapedagógus	óvodapedagógus, dajka	Tájékoztatás, tájékozódás, egyeztetés, önkontroll- kontroll, problémamegoldás, családi vonatkozások, stb.	Szükség szerint
Testületi rövid értekezlet	igazgató	igazgató, óvodapedagógusok és dajkák, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus	Tájékoztatás, tájékozódás, egyeztetés, önkontroll- kontroll, problémafelvetés, heti programok, stb.	Hetente 1 alkalom
Szakmai munkaközös ségi értekezlet	megbízott óvodapedagógus	az egész testület	Problémafelvetés, szakmai elmélyülés, javaslatok a problémamegoldásra, megoldásokról beszámoló, összegzés.	Évente 4 alkalom
Hospitálás	hospitáló hospitált	óvodapedagógus, igazgató	Spontán tervezett tájékozódás, tájékoztatás, és az ezt követő konzultációk.	Évente 4 alkalom

		logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus külső szakember szülő		Szükség szerint
Fogadóóra	csoport óvodapedagógus ai és szakember, igazgató	szülő, óvodapedagógus, igazgató más szakember	Egyéni szükségletek feltérképezése Konfliktuskezelés megoldás partnerség összehangolása	Igény szerint

A fórumok tartalmát kiemelt esetben, illetve a jogszabályban elvártak szerint írásban is rögzítjük az ellenőrzés és értékelés érdekében.

Külső, belső kapcsolatok rendszere

	TARTALOM	RÉSZTVEVŐK
1	Fogadóórák a családnak.	Szülő, óvodapedagógus, szükség szerint igazgató, pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus.
2	Pszichológiai: megfigyelés; egyéni problémák: társas lélektani folyamatok gondozása. Konzultáció külső szakemberrel. Ügyintézés (bíróház, kórház, stb.)	Igény szerint felnőtt/ek, gyermek/ek.
3	Logopédia: megfigyelés; szűrés; konzultáció felnőttekkel; egyéni tevékenység gyermekekkel, szükség szerinti ügyintézés.	Igény szerint felnőtt/ek, gyermek/ek.
4	Fejlesztő pedagógia: megfigyelés, szűrés, konzultáció felnőttekkel, egyéni tevékenység gyermekekkel, szükség szerinti ügyintézés.	Igény szerint felnőtt/ek, gyermek/ek.
5	Gyermekevédelmi: megelőzés vagy ügyintézés; külső szervekkel kapcsolattartás.	Képzett felelős, pszichológus, család, más szakemberek.
6	Külső szakemberekkel: áttekintő vagy döntéshozó, tájékoztató-tájékoztató találkozó (pl. fenntartó, szaktanácsadó, bölcsődei vagy iskolai szakember, családokat segítő intézmények).	Az óvoda dolgozói és meghívott szakemberek.
7	Látogatás vagy továbbképzés más intézményekben, konferenciák.	Az óvoda dolgozói.
8	Munka és tűzvédelmi: a gyermekek és a felnőtt biztonsága.	Képzett felelős, igazgató.
9	Felnőttek közös ünnepei (évente 2-3): humoros vagy komoly előadások, ajándékozás, stb.	Az óvoda dolgozói, családtagok, szülők, stb.

Az információáramlás és kapcsolatok rendszerének kétirányú működéséért az igazgató és a testület a felelős.

Nevelőmunkánkat ismerik és szakmai céljaink elérésében segítenek:

1. A csoportban dolgozó **dajka** ismeri a programból adódó nevelési elveket, és **alkalmazza a gyermekkel való személyes kontaktusban**. A szülőkkel, más személyekkel az intézmény érdekeinek megfelelően érintkezik. Egyeztet – az óvodapedagógussal kölcsönösen – a csoport mindennapos tevékenységeiről, várható eseményekről. Ismeri és biztosítja az

óvodapedagógusok nyugodt munkáját. A nevelőtestületi értekezleteken igazgatói meghívásra részt vesz. Részletes feladatait a mindenkori munkaköri leírás tartalmazza. Autonóm módon javaslatot tesz, ha változtatni kíván munkájában. Belső továbbképzését munkatársi értekezletekkel, dajkaképzéssel segítjük.

2. A **család** az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere. Az óvodai nevelés a **családi nevelés** kiegészítője, a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Ehhez a korrekt partneri együttműködés elengedhetetlen. A kapcsolattartás fontos az együttneveléshez. Ezt segíti a „Szülői szervezettel” közösen megfogalmazott Házi rend is.

A szülőkkel történő kapcsolattartás formái:

- családlátogatás, szülői értekező, fogadóórák (igény szerint a Folyamatkövető Napló segítségével),
- közös munkadélutánok,
- kirándulások,
- ünnepek előtti ajándékkészítés,
- játszódelutánok.

A szülők érdekképviselőt a Szülői szervezet látja el. Az óvoda Pedagógiai Programjának elfogadásában a szülők a Szülői szervezet képviselői által vesznek részt.

A nevelési elvek egyeztetésének új formája a „Neveljünk együtt!” c. szülői fórum és a DOBOLÓ c. helyi újságunk, melyet a nevelőtestület és a szülők írásából szerkesztünk – igény és lehetőség szerint.

3. **Bölcsőde** – a Bölcsőde-óvoda átmenet érdekében egyeztetjük a gondozónőkkel nevelési elveinket az átmenet segítése érdekében (kapcsolattartás, kölcsönös látogatás). Meghívásukra részt veszünk óvodai felvétel előtti tájékoztató szülői értekezletükön, itt a belátogatás lehetőségét is felajánljuk (baba-délután).
4. A **nemzetiséghez tartozó/hazájukat elhagyni kényszerülő gyermekek** nevelését segítve az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel tartjuk a kapcsolatot.
5. **A családokat segítő intézmények** – hátrányos helyzetű gyermekekről információcsere az intézmények között. Tájékoztatással, tanácsadással, szociális ügyintézés, érdekképviseléssel segítik a családokat és az óvodát.
6. A jó együttműködést tovább folytatjuk a **szakmai szolgáltató** intézményekkel, azok munkatársaival:
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat VII. Kerületi Tagintézménye,
 - közművelődési intézmények.

7. Az egészségügyi intézmények dolgozói szakmaközi együttműködés a mindenkori feladatellátási kötelezettségük szerint (védőnő, különböző szakorvosok).
8. Iskola – az óvoda-iskola átmenetet támogatva hagyományokra épülő kétirányú együttműködés fenntartása, alakítása.
9. Fenntartó – Humán Szolgáltató Iroda
Elvárásait folyamatosan figyelemmel kísérjük, összehangolt munkára törekszünk. Számítunk a folyamatos odafigyelésre, igényeljük szakmai segítségnyújtásukat nevelőmunkánk minél hatékonyabb, magasabb színvonalú végzése érdekében.
10. Bázisintézményként nyitunk más „Dobos” óvodák, óvodapedagógusok, szakemberek felé (beleértve a határon túli, a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei, pedagógusai), akik nyitottak óvodánk szakmai múltjára, jelenére, szakmai kapcsolat ápolásának céljából.

A Kompetencia alapú óvodai programcsomag (KAOP) területeinek fellelhetősége a Pedagógiai Programunkban (PP)

A KAOP által megfogalmazott hiányterületek	A Pedagógiai programunkban meglévő területei	Oldal
Óvoda-iskola átmenet	• Nevelésfilozófiánk – alapelveink: • Nevelésünk célja, feladataink, gyermekképünk: • Nevelési eszközeink: Mire vagy kire kíváncsi/figyel az óvodapedagógus? • Mi az amit a Pedagógiai programunk ad a gyermeknek? • Az intézmény specialitásai • Bölcsődei, óvodai, iskolai átmenetek támogatása • Gyermek a hétköznapi életben • Csak kompetens felnőtt képes kompetens gyermeket nevelni • A fejlődés jellemzői óvodáskor végére: • A Folyamatkövető Napló • Az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása • Nevelőmunkánkat ismerik és szakmai céljaink elérésében segítenek:	• 10. • 13. • 17. • 21.d,e,g,h • 21. • 22. • 25. • 26. • 35. • 40. • 43.
	• ENSZ, a Gyermek jogainak deklarációja New York, 1989.	• 5.

Inkluzív pedagógia – integráció-differenciálás	• Nevelésünk célja, feladataink, gyermekképünk • Felnőttképünk • Nevelési eszközeink • Mi az, amit a Pedagógiai programunk ad a gyermeknek? • Az óvodai élet során folyamatosan figyelünk a következőkre: • A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére: • A Folyamatkövető Napló	• 13. • 14. • 17. • 19. • 25. • 26. • 35.
Játék, erkölcsi, érzelmi nevelés	• ENSZ, a Gyermekek jogainak deklarációja New York, 1989. • Nevelésfilozófiánk- alapelveink- • Nevelésünk célja, feladataink, gyermekképünk • Nevelési eszközeink • Mi az, amit a Pedagógiai Programunk ad a gyermeknek? • Hagyományos ünnepeink • A Folyamatkövető Napló	• 5. • 10. • 13. • 17. • 19. • 39. • 35.

A gyermekek élettörténetének, fejlődésének nyomon követését szolgálja **Folyamatkövető naplónk** tényszerű vezetése, mely mérőeszközként funkcionál.

A fenti táblázat alátámasztja, hogy a Pedagógiai Programunk legfontosabb értéke az autonómia és a kompetencia alapú bánásmód.

A pedagógus kompetenciák megjelenése - mint belső szakmai elvárás - a pedagógiai programban

Pedagógus kompetenciák:

1. kompetencia:

Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás

2. kompetencia:

Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók

3. kompetencia:

A tanulás támogatása

4. kompetencia:

A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

5. kompetencia:

A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

6. kompetencia:

Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

7. kompetencia:

Környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja

8. kompetencia:

Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

9. kompetencia

Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Pedagógiai program fejezetei	Kompetenciák beazonosítása
Óvodánk története	1, 8
Helyzetkép óvodánkról - személyi és tárgyi feltételek, humán erőforrásaink	1, 3, 7
Nevelésfilozófiánk	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Pedagógiai értékeink	1, 2, 4, 8, 9
Nevelésünk célja, feladatai	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Óvodaképünk	1, 4, 5, 7, 8
Gyermekeképünk	1, 2, 4, 5, 7, 8
Felnőttek képünk	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Szakemberek a D.O.B.-ban	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Nevelési eszközeink	1, 2, 3, 6, 9
Mi az, amit a pedagógiai programunk ad a gyermeknek?	1, 3, 4, 5

Mi az, amit a pedagógiai programunk ad a felnőttnek?	1, 2, 8, 9
Gyermekek a hétköznapi életben	1, 2, 3, 4, 5, 9
A felnőtt feladatai	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	1, 2, 4, 6, 7
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Az óvodai élet tevékenységformái	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
A Folyamatkövető napló	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Hagyományos ünnepeink	1, 2, 4, 5, 7, 9
Információáramlás, kapcsolatok	1, 2, 5, 6, 7, 9
A kompetencia alapú óvodai programcsomag területei a pedagógiai programunkban	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9

NEVELÉST SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, JÁTÉKOK IGÉNYE

Az óvoda alapvető tevékenységének hiánytalan megvalósítása érdekében rendelkezünk kell a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, meghatározott minimális eszközökkel és felszerelésekkel.

1. Fontos számunkra, hogy gyermekeinket esztétikus, tiszta környezet vegye körül. Olyan bútorokat, játékokat szerzünk be, melyek nem balesetveszélyesek, fejlesztik esztétikai érzéküket, szín-, forma-, térlátásukat, könnyen eligazodnak használatukban.

2. A mindenkori költségvetési keret figyelembevételével a csoportok óvodapedagógusainak (illetve pszichológusnak, logopédusnak, fejlesztő pedagógusnak) saját kompetenciája a szükséges eszközök, játékok beszerzése.

Figyelembe vesszük:

- a csoportszobák kis méretét,
- a csoportok összetételét (életkor, nemek),
- a környezetet, ahonnan gyermekeink érkeznek,
- az adott gyermekközösség, mikrocsoportok érdeklődését,
- „keveset, de jól” –elvét,
- természetes anyagokból vásárolunk,
- több, határozatlan funkciójú tárgy választásával fejlesztjük a gyermekek fantáziáját, kreativitását, együttműködését társaival,
- mozgásfejlesztő eszközökből többet biztosítunk, hogy a kialakított tornaszobákon kívül a csoportszobákba is bevihetők legyenek,
- a tanköteles korú, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink részére képességeket fejlesztő speciális eszközöket, játékokat válogatunk.

Nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések igénye

Az alapellátás pótlására, illetve a nevelési programhoz kapcsolódó bővítésre törekszünk a költségvetés és pályázatok segítségével.

I. Helyiségek

2m²/fő

Helyiség megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
csoportszoba	csoportonként 1	5	0
gyermekágy/fektető tároló helyiség	csoportonként 1	0	0
tornaszoba, sportszertárral	óvodánként 1	0	1
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként 1	1	0
óvodapszichológusi helyiség	óvodánként 1	1	0
játszóudvar	óvodánként 1	1	0
igazgatói iroda	óvodánként 1	1	0
igazgató-helyettesi iroda	óvodánként 1	0	1
óvodatitkári szoba	óvodánként 1	1	0

nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként 1	1	0
általános szertár/raktár	óvodánként 1	1	0
többcélú helyiség	óvodánként 1	0	1
orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként 1	0	1
gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	3	2
gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 (WC – nemenként 1)	4	1
felöltöző	óvodánként 1	2	0
felöltöző mosdó	óvodánként 1	4	0
felöltöző WC helyiség	óvodánként 1	4	0
felöltöző zuhanyzó	óvodánként 1	2	0
mosó, vasaló helyiség	óvodánként 1	0	1
szárító helyiség	óvodánként 1	0	1
melegítő konyha	óvodánként 1	2	0
tálaló-mosogató	óvodánként 1	2	0
ételhulladék tároló	óvodánként 1	1	0

II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

1. Csoportszobák eszközigénye

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	101/5 csoport	0
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	101	0
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	20/csoportonként 4	0
fényvédő függöny	ablakonként 1	15/csoportonként 3	0
szőnyeg	gyermekcsoportonként 3	15/csoportonként 3	0
könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	5	0
élősarok állvány	csoportonként 1	5	0
textiltároló és tevékenységi eszköz tároló szekrény	csoportonként 1	5	0
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	5	0
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	5	0

2. Kialakított tornahelyiség eszközigénye

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
tornapad	2	2	0
tornaszőnyeg	1	5	0
bordásfal	2	2	0
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	0
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyerek egyidejű foglalkoztatásához	3	0

3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök	a fejlesztésre felvett gyermekeknek megfelelő mennyiség	a fejlesztésre felvett gyermekeknek megfelelő mennyiség	0
tükör	1	1	0
asztal	1	1	0
szék	2	2	0
szőnyeg	1	1	0
játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására alkalmas polc	1	1	0

4. Óvodapszichológusi szoba, egyéni fejlesztő szoba

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
asztal	1	1	0
szék	4	4	0
szőnyeg	1	1	0
könyvek, iratok tárolására alkalmas polc	1	1	0

5. A játszóudvar

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	5	0
kerti pad	gyermekcsoportonként 2	10	0
babaház	gyermekcsoportonként 1	0	5
udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	1	4
takaróháló	homokozónként 1	1	0
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. pont szerint		

6. Igazgatói iroda

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
íróasztal és szék	1-1	1-1	0
tárgyalóasztal székekkel	1 garnitúra	1	0
telefon	1	1	0
fax	1	1	0
könyvszekrény	1	2	0
iratszekrény	1	1	0

elektronikus adathordozó szekrény	1	0	1
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	1	0
számítógép asztal és szék	1-1	1-1	0

7. Óvodatitkári szoba

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
írásasztal és szék	1-1	1-1	0
iratszekrény	1	1	0
telefon	1	1	0
számítógép asztal és szék	1-1	1-1	0
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	1	0

8. Nevelőtestületi szoba - 0

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
fiókos asztal	pedagógus létszám szerint 1	0	15
szék	pedagógus létszám szerint 1	0	15
könyvtári dokumentum	500	1573	0
könyvszekrény	2	2	0
fénymásoló	1	1	0
tükör	1	1	0

9. Orvosi elkülönítő

- a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet előírása szerint

Jelenleg nincs erre a célra kialakítható helyiség

10. Gyermeköltöző

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	15/csoportonként 3	0
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	15/csoportonként 3	0

11. Gyermekmosdó, WC helyiség

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
törölközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	5/csoportonként 1	0
falitükör	mosdókagylónként 1	15/csoportonként 3	0

rekeszes falipolc/fogmosótartó	gyermeklétszám figyelembevételével	5	0
-----------------------------------	---------------------------------------	---	---

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
egyéni tisztálkodószerek	gyermeklétszám szerint 1	101	0
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	15	0
fésűtartó	csoportonként 1	5	0
törölköző	felőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	3-3	0
abrosz	asztalonként 3	3	0
takaró	gyermeklétszám szerint 1	101	0
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	(szülő biztosítja gyermeki igény alapján)	0

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
szennyes ruha tároló	óvodánként 1	1	0
mosott ruha tároló	óvodánként 1	1	0
mosógép (automata)	óvodánként 1	2	0
centrifuga	óvodánként 1	0	0
vasaló	óvodánként 1	1	0
vasalóállvány	óvodánként 1	1	0
szárítóállvány	óvodánként 1	3	0
takarítóeszközök	óvodánként 1	1	0
kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként 1-1	1-1	0
hűtőgép	óvodánként 1	2	0
porszívó	óvodánként 1	3	0

V. A nevelőmunkát segítőjátékok és egyéb eszközök

1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbólikus, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%- ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%- ának megfelelő mennyiségben	0

mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	0
ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	0
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	0
értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	0
ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	0
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	0
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	0

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hányzó mennyiség
televízió	óvodánként 1	1	0
magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1	8	0
diavetítő vagy projektor	óvodánként 1	2	0
vetítővászon	óvodánként 1	1	0
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként 1	1	0
hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	0
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	0
projektor vagy írásvetítő	1	1	0

VI. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközei

1. Beszéd fogyatékosok

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
tükör 120x180 cm	csoportonként 1	5	0
logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	0	5

2. Hallási fogyatékosok

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
dallamíró	csoportonként 1	0	5
hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként 1	0	1
vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	0	gyermeklétszám szerint 1
a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként 1	0	1
nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként 1	0	1
szurdologopédiai eszközök	óvodánként 1	0	1

3. Látási fogyatékosok

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	0	gyermeklétszám figyelembevételével
hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	0	gyermeklétszám szerint 1

VII. Egészség- és munkavédelmi eszközök.

Eszköz megnevezése	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség
étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként 1	1	0
elsősegélyláda	óvodánként 1	1	0
gyógyszertár (zárási)	óvodánként 1	1	0
amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	6	0

tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	5	0
------------------	--	---	---

Képzés-önképzés eszközigénye

- könyvtár bővítése, szakkönyvek
- kiadványok beszerzése, szaklapok előfizetése,
- digitális adathordozók (pendrive, winchester, CD, DVD) beszerzése,
- képzés-önképzés finanszírozása,
- szakembereink foglalkoztatási eszközigényének bővítése, új szakanyagok beszerzése (logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus),
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését biztosító szakmai anyagok beszerzése: könyv, film, feladatlap, stb.

Hagyományos ünnepeink megtartásának eszközigénye

- kézműves délutánjainkra barkácsanyagok, eszközök, szerszámok biztosítása,
- ünnepi dekorációk készítéséhez papírok, anyagok, díszítő kellékek biztosítása.

KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOMJEGYZÉK

1. A „Kell és a lehet” között – Szöveggyűjtemény
2. D.O.B. füzetek 2-5.
3. Dr. Húvös Éva: Megkondul a harang az óvodában
4. Rendszer, program vagy módszer – Tanulmány
5. Autonómia Módszertani Füzetek I.-II.
6. Differenciált Óvodai Bánásmód – D.O.B. program a „Kell” és a „Lehet” között

7. Szöveggyűjtemény a D.O.B. programhoz
8. Elolvasták és művelik a D.O.B. programot – kézirat
9. Az „Óvodai Nevelés” cikkei a D.O.B.-ról (1981-től 2004-ig)
10. Toleranciáról fehéren-feketén (szöveggyűjtemény és videokazetta)
11. Egyéb, programunkban jól hasznosítható szakirodalmak, melyek felkutatása hozzáférhetőségének megszervezése közös feladatunk és érdekünk.

VIDEOFILMEK A D.O.B. RENDSZERRŐL ÉS AZ AKTÍV NEVELÉS SZEMLÉLETÉRŐL

1. Játék egyedül (ötéves kislány a „laboratóriumban”)
 2. Az igazi Csilla (egy óvadás fejlődésének „apró” történetei, 4 év krónikája)
 3. Mindenki másképp csinálja (nem egészen ideális pedagógus-portré)
 4. Őszinte gyűjtemény (10 részlet különböző egyéniségű és korú óvodapedagógus munkájáról)
 5. Már egy éve járnak hozzánk (gyermekek és felnőttek első éve, személyes bánásmód rendszerében)
 6. Jövő a jelenben (a Dob óvoda hétköznapijai és a személyes bánásmód rendszere)
 7. Elektromérnökök... (6-7 éves gyermekek „vallomása” elektronikáról meg sok minden másról)
 8. Trilógia Tamásról (gondolatok, rajzok az Emberről, aki a családban, a bölcsődében, az óvodában... fejlődik)
 9. Különös gyermek (film egy szokatlanul fejlődő gyermekről)
 10. Játékban az értelem (rövid filmrészletek mikroszituációk elemzéséhez)
- Szakmai fotósorok (megfigyelés, szituációelemzés tanítása képzéseken – terepkutatás során kidolgozott, kb. 40 db).

SZAKIRODALOM

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. Többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
3. 137/2018. (VIII.25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012 (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról
4. Az 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről
5. Az 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
6. Az Óvodai nevelés programja – OPI 1989.
7. Óvodai Nevelés, Köznevelés, Pedagógiai szemle, Új Pedagógiai Szemle, Magyar Pszichológiai Szemle vonatkozó cikkei 1981-től
8. Bólyai Iskola: Ahová örömmel járnak az elsősök
Kanizsa 1992. 02.07.
9. Schvittler Tamás: Csak kompetens felnőttek... – Új Pedagógiai Szemle 1999/10.
10. Halmi Ildikó: A gyermekek szabadsága – Közös Út 1995/3.
11. A tudás közös értékei a HKT-ban. Új Pedagógiai Szemle 1993/11.
12. dr. S. Nemes Ilona: Köznevelés és közigazgatás. Magyar Közigazgatás 1997/7.
13. Winkler Márta: Kinek kaloda, kinek fészek
14. Tanulmányok a kisgyermeknevelésről OKKER 1995.
15. Bakonyi Anna: Irányzatok, alternativitás... – Tárogató 1995.
16. Minőségfejlesztés a közoktatásban. Oktatási Minisztérium 1999.
17. Érték és minőség az ezredforduló óvodáiban. Oktatási Minisztérium 1998.
18. Pedagógus Szakmai Etikai Kódex. Független Pedagógus Fórum 2001.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

ÚTRAVALÓ

Kedves Mari!

Szeretnék búcsúzóul Neked arról írni, hogy milyennek láttunk az óvodában.

A Dob utcai óvodába 1995-ben érkezted meg. Bölcsődei csoportodból Imi, Titi, Alexa is hozzánk jött az 5-ös csoportba.

Sok-sok napot töltöttünk azóta együtt. Ezekről a napokról számtalan dolog, szituáció olvasható az óvodai naplóban.

Első találkozásunkkor két copfod volt. Feltűnt kedves arcod, szép sötét, okos szemed. Arra gondoltam, hogy „ha egyszer kislányom születik, majd olyat szeretnék, mint Mari!”

A 3 év alatt megismerhettelek, együtt örülhattunk sikereidnek, osztozhattam bánatodban. Mi vigyáztunk rád, figyeltünk, segítettünk, játszottunk veled.

Már az elején önállóan öltözködtél, gyönyörűen rajzoltál, szép tiszta hangon énekeltél. Szívesen leültél a szőnyegre egy-egy mesekönyvvel. A képekről énekeltél. Színesen, fantáziadúsan.

Azt gondoltuk Rólad, hogy mindenben tehetséges vagy. Különleges érzékenységed talán alkotásaidban mutatkozott meg a legjobban.

Emlékszel, amikor Sz. Zsuzsi névnapjára készítettél egy doboz-akváriumot? Egész délelőtt dolgoztál, majd megkértél, hogy rejtsem el, mert ez meglepetés.

Időnként bosszantott S. Imi ragaszkodása. Segítséget kértél, mert nem tudtál megbirkózni egyedül a problémáddal.

Nehéz volna felsorolni azt a rengeteg dolgot, ami már itt, az óvodában érdekelt. Mesék, az állatok életmódja, a kórházi gyógyítás, stb.

Most, hogy iskolába készülsz, kívánom Neked, hogy maradj ilyen kíváncsi, ilyen nyitott a világra. Őrizd meg tehetségedet.

Ha néha eszedbe jut az óvoda, kérlek, látogass el hozzánk, mesélj magadról!

Jó utat kívánunk

Útravaló

Kedves Jani!

Mint egy színes film, úgy pereg le előttem az a két év, amit együtt töltöttünk. Ezen a filmen szeretném megmutatni, milyennek láttunk Téged.

1996 őszén érkezted a Dob utca 95. számú óvodába, más óvodából. Hiányzott a megszokott hely, közösség, barát. Kicsit félszegen néztél körül, de hamarosan úgy érezted, jó lesz itt neked. Eleinte a felnőttek (óvó nénik, dadus nénik) társaságát kerested.

Jó volt, hogy itt volt egy ismerősöd, H. Éva néni. Megismerkedtél a gyermekekkel – rövid idő múlva -, együtt játszottál velük.

Kedvenc tevékenységed – első pillanattól fogva – a barkácsolás volt. Elképzelésed megvalósításához kérted a segítségünket, később teljesen önálló lettél. Naponta fedezted fel, mit lehet a dobozból, fából, bőrből, papírból készíteni. Elfogadtad javaslatainkat is, hogy minél jobban sikerüljön az „alkotás”. Szüleiddel együtt szorgalmasan gyűjtötted, hoztad a barkácsolási kellékeket. Próbálgattad és megszeretted a rajzolást, festést, gyertyázást. Gyönyörű, egyéni stílusú képeket készítettél. Kezdted érezni, hogy egyre több dologhoz értesz.

A rólad készült feljegyzések azt mutatják, hogy sok minden érdekelt a körülötted lévő világról: születés, elmúlás, vallás, zene, világűr, csillagok, emberek élete, fajok, barlangkutatás, hajózás, történelem, és még sorolhatnám.

Sokat beszélgettél velünk, kérdeztél. Jó volt látni érdeklődésedet, hallani színes, választékos megfogalmazásaidat. A gyermekek is érdeklődéssel hallgattak, kapcsolódtak beszédtemáidhoz. Palival többször „bizalmas” megbeszéléseid voltak.

Megfigyeléseid, gazdag ismereteid megjelentek játékokban. Palival, Gergővel, Bencével játszottál leggyakrabban, de kis Bencével, Gabival, Tomival, Renivel, Ranival, Krisztivel is jól érezted magad. Voltál páncélos lovag, halász, barlangász, bűvár, szerelő, apa, nyomozó, és még sorolhatnám.

Amilyen gyors volt a gondolkodásod, olyan gyors volt a mozgásod is. A tornaszerek használata mellett szívesen futottál, ugrottál „aranyérmesre”, birkóztál, vívtál, karatéztál, breakeltél.

Érzékenyen érintett a testi durvaság. Általában Bencével gyűlt meg a bajod. Úgy felháborodtál, hogy alig tudunk megnyugtatni. Megértettük, miért vagy dühös, nagyon figyeltünk, hogy ne kerüljön sor ilyesmire.

Kedvességedért, őszinteségedért, okosságodért, s azért a szeretetért, amit adtál, mindnyájan nagyon megszerettünk. Nemcsak magaddal törődtél, hanem érzékenyen reagáltál mások szomorúságára, örömére is. Minket is figyeltél. Szemünkből kiolvastad érzelmeinket. Mondtuk

is, ha nem voltál itt: „Nem élet az élet Jani nélkül!” Úgy hiányoztál. Aztán jöttél huncut szemekkel, kérdezted: „Jó reggelt kívánok, hogy szolgál a napja?”

Szüleid, testvéreid, nagymamáid, rokonaid iránti szereteted is gyakran megnyilvánult. nagy kitartással, gondossággal készítettél számukra az ünnepi ajándékokat, meglepetéseket. Mondtad, mily szép név az, hogy dr. ... (az apukád nevét mondtad), és büszke voltál, hogy ünnepen olyan elegáns vagy, mint az apukád, mikor megy valahova. Azért el tudtál tőlük szakadni és eljöttél velünk – kétszer is – Balatonmáriafürdőre. Tudtad, milyen nagy szeretettel várnak haza.

Szüleiddel és H. Éva nénivel sokat beszélgettünk arról, maradj-e még egy évet óvodában. Amit leírtam rólad, azt igazolja, érdemes volt maradnod. Sokat erősödtél, teherbírásod nagyobb, lélekben felkészültél az iskolába járásra.

Most is kérdeznéd – ha rám néznél-, miért könnyes a szemem. Az örömtől és a szomorúságtól is. Örülök, mert okos, ügyes, érdeklődő, érzékeny gyermek vagy. Biztosan tudom, hogy az iskolában jól fogod magad érezni, sok érdekes dolgot fogsz tanulni, és az életben valóra válik amiről beszélgettünk, hogy talán író, történész vagy fizikus leszel (A „Jön az ősz, megy a nyár” című versedet naplónkban őrizzük.)

Szomorú is vagyok, mert el kell válnunk, de van egy kis remény: ha hiányzunk, meglátogatsz minket. Te nem felejtetted el, akiket szerettél. A régi óvodába is többször visszamentél.

Búcsúzóul azt kívánom, őrizd meg szívedben a szeretetet mások iránt, légy mindig olyan vidám, mint itt voltál, legyenek jó barátaid!

Jó tanulást, jó utat kívánunk!

Igazgatói nyilatkozat:

Alulírott Patai Edit, az Erzsébetvárosi Dob Óvoda igazgatója nyilatkozom, hogy ezen Pedagógiai Programban foglaltakon túl többletköltséget nem jelent a Fenntartó számára.

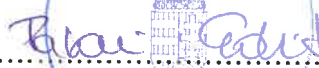
Dátum: 2025. 05. 15.

Patai Edit
igazgató

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot készítette az intézmény igazgatója a nevelőtestület bevonásával.

Dátum: Budapest, 2025. 05. 15.

Ph.

Patai Edit
Igazgató

Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai a módosított Pedagógiai Programban foglaltakról tájékoztatást kaptak.

Dátum: Budapest, 2025. 05. 09.

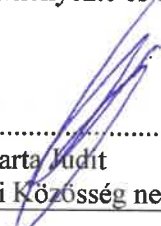

Kovács Éva Anna

A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében

A Szülői Szervezet a jogszabályban előírt fejezetek tartalmához biztosított jogai alapján a módosított Pedagógiai Programban szereplő helyi szabályokat megismerte, véleményezte és támogatja azok megvalósítását.

Dátum: Budapest, 2025. 05. 09.

Barta Judit
Szülői Közösség nevében

Az Erzsébetvárosi Dob Óvoda Pedagógiai Programját a Fenntartó magasabb jogszabályban biztosított döntési hatáskörében jóváhagyta.

Ph

Dátum: Budapest, 2025.....

.....
A Fenntartó képviselőjében
Niedermüller Péter
polgármester